

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูล พื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ลักษณะที่ตั้ง

ตำบลไทยบุรี เป็นตำบลหนึ่งในสิบตำบลของอำเภอกำแพงแสน ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา หน้า 219 เล่ม 113 ตอน 9 ง 30 มกราคม 2539 เป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ห่างจากอำเภอกำแพงแสนไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 7 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 36.45 ตารางกิโลเมตร หรือ 22,778.81 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	เขตตำบลท่าช้าง	อำเภอกำแพงแสน	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศใต้	เขตตำบลห้วยตะพาน	อำเภอกำแพงแสน	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	เขตตำบลกำแพงแสน	อำเภอกำแพงแสน	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	เขตตำบลกะหรอ	อำเภอนบพิตำ	จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ตั้งของหมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ บ้านโพธิ์	มีเนื้อที่ 3.31 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ ๒ บ้านคูเณร	มีเนื้อที่ 3.30 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 3 บ้านประตู่ช้างออก	มีเนื้อที่ 2.08 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 4 บ้านโนนหัน	มีเนื้อที่ 3.06 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 5 บ้านไม้มูก	มีเนื้อที่ 2.52 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 6 บ้านปลักจอก	มีเนื้อที่ 8.80 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 7 บ้านต้นกระท้อน	มีเนื้อที่ 3.97 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 8 บ้านลุ่มนา	มีเนื้อที่ 3.71 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 9 บ้านโคกเหล็ก	มีเนื้อที่ 1.81 ตารางกิโลเมตร
หมู่ที่ 10 บ้านประตู่ช้างตก	มีเนื้อที่ 3.88 ตารางกิโลเมตร

สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี

(ปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง)

ตั้งอยู่ที่ 9/1 หมู่ 7 ตำบลไทยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช

- โทรศัพท์ 075 - 770278

- โทรสาร ๐75 - 770279

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่นาและที่สวน โดยพื้นที่ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบ ได้แก่ หมู่ที่ 4, 6, 8 ส่วนพื้นที่ของที่ลุ่มอยู่ทางทิศเหนือตอนกลางและทิศตะวันออก ส่วนหมู่ที่ 10 เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่ของตำบลไทยบุรีอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านอ่าวไทย และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากสมุทรอินเดีย สภาพอากาศโดยรวมจึงเป็นแบบร้อนชื้น มีฝนตกยาวนานระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมกราคมของทุกปี จำแนกฤดูกาลได้ 2 ฤดู ดังนี้

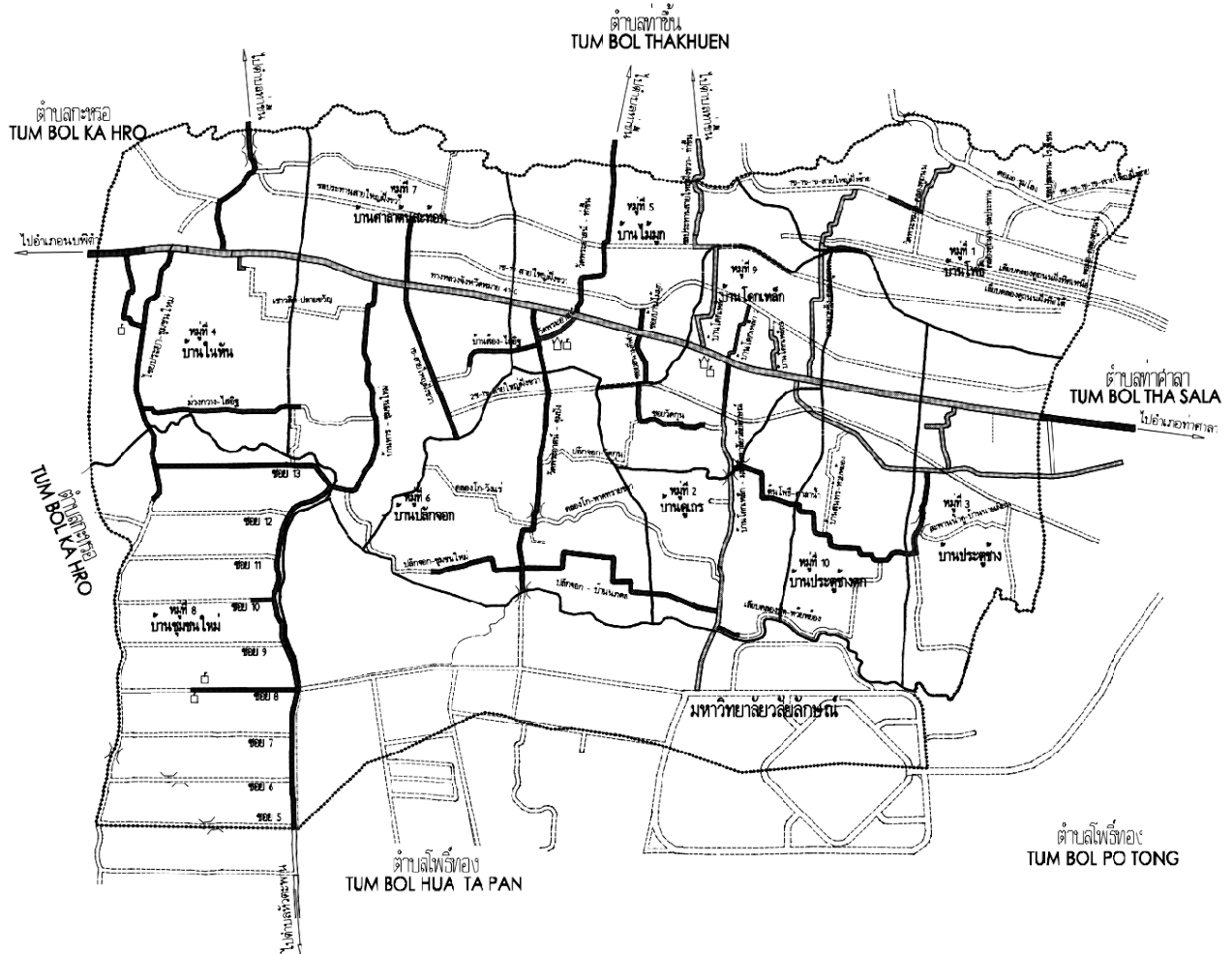
ฤดูร้อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน มีอากาศร้อนตลอดฤดู อุณหภูมิประมาณ 28 องศาเซลเซียส และฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง มกราคม โดยในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีฝนตกปานกลาง ส่วนฝนตกหนักจะเกิดในช่วงที่ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะดินในพื้นที่ตำบลไทยบุรี ส่วนใหญ่เป็นลักษณะดินเหนียวปนทราย เหมาะแก่การทำการเกษตรเดิมพื้นที่ส่วนใหญ่ในตำบลจะใช้พื้นที่ทำนา แต่ระยะหลังจนถึงปัจจุบันได้แปรสภาพเป็นสวนยางพาราเนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้มากกว่า

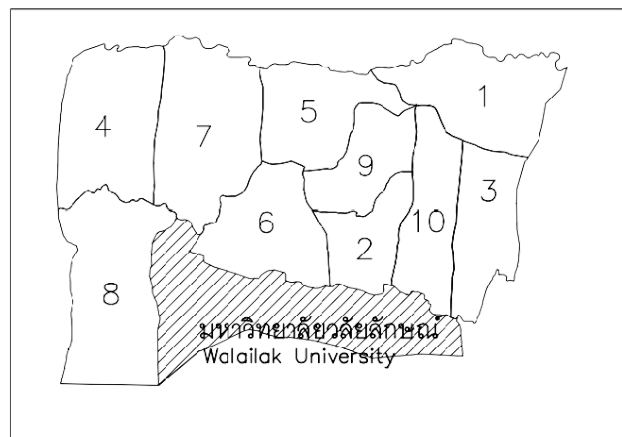

แผนท้องถิ่นการบริหารส่วนตำบลไทยบุรี THABURI SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION MAP THA SALA DISTRICT , NAKHON SI THAMMARAT POVINCE

3

เครื่องหมาย	LEGEND
-----	เขตองค์การบริหารส่วนตำบล
=====	ถนนคอนกรีต , ลาดยาง
=====	ถนนดิน , ซูกรัง , หินคลุก
=====	สะพาน
~~~~~	แม่น้ำ คลอง ห้วย
⊕	สถานีอนามัย,โรงพยาบาล
△	สถานีราชการ
⬜	วัด ศาสนสถาน
⬜	โรงเรียน,วิทยาลัย
⊙	ไฟส่องทาง สาธารณะประโยชน์

๒. ด้านการเมือง/ การปกครอง

๒.๑ ด้านการเมือง

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี โดยมีฝ่ายบริหาร คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลและกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นและการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 มีผู้สมัครจำนวน 2 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 8,130 คน ผู้มาใช้สิทธิ 5,201 คน คิดเป็นร้อยละ 63.97 จำนวนบัตรดี 4,889 บัตร คิดเป็นร้อยละ 94 จำนวนบัตรเสีย 94 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.81 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 218 บัตร คิดเป็นร้อยละ 4.19 บัตร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 มีผู้สมัครจำนวน 25 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 8,010 คน ผู้มาใช้สิทธิ 5,196 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 จำนวนบัตรดี 4,638 บัตร คิดเป็นร้อยละ 89.26 จำนวนบัตรเสีย 215 บัตร คิดเป็นร้อยละ 4.13 บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 343 บัตร คิดเป็นร้อยละ 6.70

**สรุปผลการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี
และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล**

การเลือกตั้ง	วันที่ เลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง	การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง							
			ผู้มาใช้สิทธิ		บัตรดี		บัตรเสีย		บัตรไม่ประสงค์ลง คะแนน	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นายกองค์การบริหารส่วน ตำบล	28/11/2564	8,130	5,201	63.97	4,889	94	94	1.81	218	4.19
สมาชิกสภา องค์การบริหาร ส่วนตำบล	28/11/2564	8,010	5,196	66.00	4,638	89.26	215	4.13	343	6.70

ทำเนียบผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นายเกรียงศักดิ์ ผดุงกาญจน์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี
2	นายโกศล พันธุ์รักษ์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 1
3	นายสังเวช เขาวลิต	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 2
4	นายสิทธิพงศ์ อิวีโส	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 3
5	นายณัฐพงษ์ พรหมจรรย์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 4
6	นายดนุพร เรืองรอง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 5

7	นายนิคม ช่วยชู	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 6
8	นายรักเกียรติ เขาวลิต	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 7
9	นายธนดล รักเถาว์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 8
10	นางศศิวรรณ จันทร์สอน	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 9
11	นายพรชัย เดชศักดิ์งามธากุล	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี หมู่ที่ 10

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2564

๒.2 ด้านการปกครอง

ตำบลไทยบุรี เป็นตำบลหนึ่งในสิบตำบลของอำเภอท่าศาลา ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา หน้า 219 เล่ม 113 ตอนที่ 9 ง 30 มกราคม 2539 เป็นหน่วยงานราชการ ส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ห่างจากอำเภอท่าศาลาไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 7 กิโลเมตร มีเนื้อที่ ประมาณ 28.72 ตารางกิโลเมตร หรือ 17,950 ไร่ โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	เขตตำบลท่าซิ่น	อำเภอท่าศาลา	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศใต้	เขตตำบลหัวตะพาน	อำเภอท่าศาลา	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	เขตตำบลท่าศาลา	อำเภอท่าศาลา	จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	เขตตำบลกะหรอ	อำเภอนบพิตำ	จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตำบลไทยบุรีแบ่งเขตการปกครองดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านโพธิ์	นายธรรมบุญ สิงห์สุวรรณ	เป็น	กำนันตำบลไทยบุรี
หมู่ที่ ๒ บ้านคูเธร	นายสหัส มะยะเฉียว	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2
หมู่ที่ ๓ บ้านประตู่ช้างออก	นายโกวิทย์ เชาวลิตร	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3
หมู่ที่ ๔ บ้านโนนหัน	นายประจวบ ไหมนัย	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4
หมู่ที่ ๕ บ้านไม้มูก	นายอนวัณณ์ สั้งสอน	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5
หมู่ที่ ๖ บ้านปลักจอก	นางชไพบพร เรืองจรัส	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
หมู่ที่ 7 บ้านต้นกระท้อน	นายวรศักดิ์ เชาวลิตร	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7
หมู่ที่ 8 บ้านลุ่มนา	นายสุวิทย์ แก้วกลาง	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8
หมู่ที่ 9 บ้านโคกเหล็ก	นายธีรชัย ช่วยชู	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9
หมู่ที่ 10 บ้านประตู่ช้างตก	นายกิตติชัย เลขวิจิตร	เป็น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

แสดงจำนวนประชากรตำบลไทยบุรี ปี พ.ศ. 2564

(ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน ณ เดือน 19 ตุลาคม 2564)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนราษฎรแยกชายหญิง		รวม
			ชาย	หญิง	
1	หมู่ที่ 1 บ้านโพธิ์	197	426	409	835
2	หมู่ที่ 2 บ้านคูเธร	104	176	181	357
3	หมู่ที่ 3 บ้านประตู่ช้างออก	152	252	286	538
4	หมู่ที่ 4 บ้านโนนหัน	198	319	369	688
5	หมู่ที่ 5 บ้านไม้มูก	215	386	389	775
6	หมู่ที่ 6 บ้านปลักจอก	154	261	289	550
7	หมู่ที่ 7 บ้านต้นกระท้อน	257	399	473	872
8	หมู่ที่ 8 บ้านลุ่มนา	460	800	808	1,608
9	หมู่ที่ 9 บ้านโคกเหล็ก	117	203	217	420
10	หมู่ที่ 10 บ้านประตู่ช้างตก	116	748	2,859	3,607
รวม		2,568	3,970	6,280	10,250

ประชากรทั้งสิ้น 10,769 คน แยกเป็น ☐ ชาย 3,970 คน ☐ หญิง 6,280 คน

7

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

ตำบลไทยบุรี มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง มหาวิทยาลัย 1 แห่ง และศูนย์เรียนรู้ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1 แห่ง

ข้อมูลจำนวนนักเรียน ณ 11 พฤศจิกายน 2564

โรงเรียน	ชาย	หญิง	รวมทั้งหมด
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนสาธิตวิทยาลัยลักษณะพัฒนา	24	27	51
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโคกเหล็ก	35	30	65
โรงเรียนบ้านสะพานหัน	34	34	68
โรงเรียนวัดพระอาสน์	20	24	44
โรงเรียนวัดโคกเหล็ก	68	73	141
โรงเรียนชุมชนใหม่	80	56	136
รวมทั้งหมด	261	244	505

ข้อมูลจำนวนนักศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

1) จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประจำปี 2564 แยกตามหลักสูตร รายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักสูตร	ชั้นปี 1			ชั้นปี 2			ชั้นปี 3			ชั้นปี 4			ปีที่ 5 ขึ้นไป			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
สำนักวิชาศิลปศาสตร์	33	182	215	6	67	73	37	177	214	29	193	222	10	10	20	744
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์	16	53	69	13	35	48	9	9	18	7	12	19	-	-	-	154
สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	15	30	45	1	11	12	3	12	15	5	8	13	-	1	1	86
สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ฯ	114	83	197	62	45	107	61	73	134	63	49	112	5	4	9	559
สำนักวิชาวิทยาลัยทันตแพทยศาสตร์ฯ	5	20	25	2	5	7	1	6	7	-	-	-	-	-	-	39
สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์	6	179	185	6	157	163	10	151	161	10	101	111	1	9	10	630
สำนักวิชาเภสัชศาสตร์	21	111	132	15	89	104	18	83	101	20	54	74	27	78	105	516
สำนักวิชาการจัดการ	86	224	310	71	247	318	63	246	309	53	199	252	3	2	5	1,194
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์																
สำนักวิชาสารสนเทศศาสตร์	144	101	245	99	62	161	92	68	160	41	22	63	8	1	9	638
สำนักวิชาสัตวแพทยศาสตร์	5	20	25	2	5	7	1	6	7	-	-	-	-	-	-	39
สำนักวิชาแพทยศาสตร์	34	37	71	11	37	48	16	32	48	12	36	48	36	64	100	315
สำนักวิชาสาธารณสุขศาสตร์	22	202	224	10	116	125	24	207	231	30	241	271	-	-	-	852

สำนักวิชารัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์	84	172	256	53	86	139	65	117	182	41	70	111	-	-	-	688
สำนักวิชาสหเวชศาสตร์ เทคนิคการแพทย์	47	253	300	36	150	186	54	277	331	27	152	179	-	-	-	996
สำนักวิชาสถาปัตยกรรม	25	41	66	19	33	52	18	29	47	16	29	45	16	12	28	238
รวมทั้งหมด	653	1,694	2,347	404	1,148	1,552	471	1,487	1,958	354	1,166	1,520	106	184	290	7,667

2) จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโท ประจำปี 2564 แยกตามหลักสูตร รายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักสูตร	ชั้นปี 1			ชั้นปี 2			ชั้นปี 3			ชั้นปี 4			ปีที่ 5 ขึ้นไป			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
สำนักวิชาศิลปศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	2	4
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	2	-	-	-	4
สำนักวิชาเทคโนโลยีการ เกษตร	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1	1	3
สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์และ ทรัพยากร	-	-	-	-	-	-	3	3	6	1	1	2	-	1	1	9
สำนักวิชาสาธารณสุข ศาสตร์	1	4	5	-	1	1	1	3	4	-	-	-	-	-	-	10
สำนักวิชาพยาบาล ศาสตร์	2	7	9	2	10	12	1	-	1	-	-	-	-	1	1	23
สำนักวิชาการจัดการ	-	-	-	-	-	-	3	3	6	-	-	-	-	-	-	6
สำนักวิชาทันตแพทยฯ	3	4	7	11	7	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
สำนักวิชาแพทยศาสตร์	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1
สำนักวิชาสหเวชศาสตร์	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	2

รวมทั้งหมด	6	15	21	13	18	31	10	13	23	1	6	7	-	5	5	87
------------	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---	----

: ข้อมูล จากศูนย์บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

๔.๒ สาธารณสุข

ในเขตตำบลไทยบุรี มีหน่วยงานบริการด้านสาธารณสุขสำหรับประชาชนในตำบลไทยบุรี ดังรายละเอียดดังนี้

(๑) หน่วยงานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง
  1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลบ้านหาร
    - มีอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 86 คน
  2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลชุมชนสาธิตวลัยลักษณ์
    - มีอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 70 คน
- คลินิกเอกชน จำนวน 1 แห่ง อยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 4 บ้านโนนหัน

(๒) สถานการณ์/ปัญหาสุขภาพ

ข้อมูลด้านสุขภาพ

ข้อมูลสุขภาพผู้สูงอายุ การคัดกรอง ADL ในผู้สูงอายุ

จำนวนผู้ สูงอายุ ทั้งหมด	จำนวนผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง					ยังไม่ได้รับ การคัดกรอง
	ติดสังคม	ติดบ้าน	ติดเตียง	รวม	ร้อยละ	
1,225	1,131	24	12	1,167	95.26	58

ข้อมูลการคัดกรองข้อเข่าเสื่อมในผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ (จำนวน)	ข้อเข่า					ภาวะหกล้ม				
	คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ผิดปกติ	ไม่ระบุ	คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ผิดปกติ	ไม่ระบุ
1,225	1,123	91.67	976	147	-	1,123	91.67	1,123	-	-

ข้อมูลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในผู้สูงอายุ

หมู่บ้าน	จำนวน (ราย)	โรคเบาหวาน	โรคความดัน	โรคเบาหวาน/ความดัน
1	65	5	45	15
2	10	2	4	4
3	46	5	25	16
4	14	3	5	6
5	78	7	53	18
6	18	3	10	5
7	109	9	80	20
8	44	12	20	12
9	45	6	23	16
10	37	7	18	12
รวม	466	59	283	124

๔.๓ อาชญากรรม

ตำบลไทยบุรีไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ลักขโมยทรัพย์สินประชาชน และทำลายทรัพย์สินของราชการ วิธีการแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี ที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือการติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดที่เป็นที่ รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในตำบลไทยบุรี จากการที่ได้รับข้อมูลจากทางสถานีตำรวจภูธรท่าศาลา เกี่ยวกับจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในตำบลไทยบุรี ในรอบปี 2563 มีจำนวน 66 ราย ในจำนวนนี้มีเยาวชนอยู่ จำนวน 3 ราย และปี 2564 มีจำนวน 70 ราย มีเยาวชน 4 ราย ในกลุ่มจำนวนนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้เสพยามากกว่าผู้ค้า ซึ่งก็ได้้นำผู้ที่ถูกจับกุมเกี่ยวกับการเสพยา ไปบำบัดกับหน่วยงานราชการเช่น โรงพยาบาล เป็นต้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลก็คือ การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ในกลุ่มของเยาวชน ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรีก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรีได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

(๑) ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์

สามารถสรุปจำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ประจำเดือน กันยายน 2564

หมู่ที่	60-69 ปี	70-79 ปี	80-89 ปี	90 ปีขึ้นไป	รวมทั้งหมด
1	62	49	32	21	164
2	30	24	25	4	83
3	40	26	34	4	104

4	72	49	44	11	176
5	85	48	28	6	167
6	51	39	39	2	131
7	93	56	45	7	201
8	127	74	31	29	261
9	43	38	23	5	109
10	337	20	23	1	381
รวม	940	423	324	90	1,777

สามารถสรุปจำนวนผู้รับเบี้ยยังชีพผู้พิการ ประจำเดือน กันยายน 2564

หมู่ที่	อายุไม่เกิน 18	อายุ 18 ปี ขึ้นไป	จำนวน (เงิน)
1	2	29	25,200
2	-	14	11,200
3	-	24	19,200
4	-	34	27,200
5	-	36	28,800
6	2	25	22,000
7	1	28	23,400
8	2	64	53,200
9	2	18	16,400
10	1	14	12,200
รวม	10	286	238,800

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

ในเขตเทศบาลมีระบบบริการพื้นฐาน ดังนี้

๕.1 การไฟฟ้า

ครัวเรือนในตำบลไทยบุรีมีระบบไฟฟ้าใช้แทบทุกครัวเรือน จะมีอยู่บ้างที่ยังไม่มีระบบไฟฟ้าซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการแยกครัวเรือน หรือเหตุอื่น ๆ สำหรับอัตราการขยายเขตไฟฟ้าจากรอบปีที่ผ่านมามีอยู่ประมาณ 20 ราย ซึ่งพอจะสรุปได้ในภาพรวมของตำบลว่าครัวเรือนที่มีระบบไฟฟ้าใช้อยู่ สำหรับปัญหาไฟฟ้าส่งทางสาธารณะที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมได้ทั้งหมด ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการตามลำดับความสำคัญของจุดเสี่ยงแต่ละจุดแต่ละหมู่บ้านไป

๕.2 การประปา

การประปา องค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี มีการบริหารจัดการเอง สามารถให้บริการได้ครอบคลุมได้เกือบทุกหลังคาเรือน คิดเป็น 90 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาของกิจการประปาที่พบก็คือ มีข้อร้องเรียนเรื่องน้ำประปาไม่ไหลบ่อยครั้ง สาเหตุเนื่องจากเป็นท่อประปาบางจากมีการแตก รั่ว แล้วไม่ได้มีการแจ้งบอกมายังสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล การแก้ไขจึงมีล่าช้าไปบ้าง ประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรียังไม่สามารถที่จะผลิตเป็นน้ำประปาสำหรับบริโภคได้ ต้องใช้งบประมาณสูงมากในการดำเนินการ สำหรับจำนวนผู้ใช้น้ำประชาชน ณ ปัจจุบัน มีดังนี้

(๑) จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา 1,823 หลังคาเรือน

(๒) ปริมาณการใช้น้ำประปาเฉลี่ย 600 – 650 ลบ.ม. ต่อวัน

14

(3) ระบบผลิตน้ำประปา จำนวน 13 แห่ง

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ครัวเรือนที่ใช้น้ำ	ระยะทาง	อัตราการล้างการผลิต	หมายเหตุ
1	ประปาบ้านโพธิ์	1	182	4,000	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบกรมทรัพยากรน้ำ
2	ประปาบ้านโพธิ์	1	30	1,000	12 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
3	บ้านคูเธร	2	87	3,000	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
4	ประปาบ้านประตู่ช้าง	3	110	5,000	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานประธานนครหลวง
5	ประปาบ้านประตู่ช้าง	3	140	4,000	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
6	ประปาบ้านไม้มูก	5	204	4,000	12 ลูกบาศก์เมตร	แบบกรมทรัพยากรน้ำ

7	ประปาบ้านปลักจอก	6	45	6,000	10 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมโยธาธิการ
8	ประปาบ้านปลักจอก	6	106	600	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
9	ประปาบ้านต้นกระท้อน	7	219	8,000	10 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
10	บ้านชุมชนใหม่ ซอย 6	8	160	8,000	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานประธานนครหลวง
11	ประปาชุมชนใหม่ ซอย 10	8	147	8,000	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
12	ประปาชุมชนใหม่ ซอย 13	8	140	8,000	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
13	ประปาบ้านโคกเหล็ก	9	130	150	30 ลูกบาศก์เมตร	แบบมาตรฐานกรมทรัพยากรน้ำ
รวม	ครัวเรือน		1,700	59,7502		

(4) หมู่ที่ 4 บ้านในหัน มีการบริการจัดการระบบปาหมู่บ้านเองครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน

15

(5) บ่อบาดาล จำนวน 13 แห่ง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน(แห่ง)	หมายเหตุ
1	บ้านโพธิ์	1	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 65 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง
2	บ้านคูเธร	1	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 65 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง
3	บ้านประดู่ข้างออก	2	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 68 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง

5	สนามกีฬาบ้านไม้มูก	1	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 40 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง
6	บ้านปลักจอก	2	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 นิ้ว ความลึก 40 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง
7	บ้านไสอิฐ	1	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 40 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง
8	บ้านชุมชนใหม่	3	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 40 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง
9	บ้านโคกเหล็ก	1	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว ความลึก 60 เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย 12,000 ลิตร/ชั่วโมง

๕.3 โทรศัพท์

การใช้โทรศัพท์สื่อสาร ครอบคลุมทั้งตำบล โดยมีเสาสัญญาณระบบโทรศัพท์ ดังนี้

หมู่ที่ 4 บ้านในหัน	เสาสัญญาณโทรศัพท์ระบบ GSM	จำนวน 1 เสา
	เสาสัญญาณโทรศัพท์ระบบ DTAC	จำนวน 1 เสา
	เสาสัญญาณโทรศัพท์ระบบ Truemove	จำนวน 1 เสา
หมู่ที่ 5 บ้านไม้มูก	เสาสัญญาณโทรศัพท์ระบบ Truemove	จำนวน 1 เสา
หมู่ที่ 10 บ้านประตู่ช้างตก	เสาสัญญาณโทรศัพท์ระบบ DTAC	จำนวน 2 เสา
	เสาสัญญาณโทรศัพท์ระบบ Truemove	จำนวน 1 เสา

๕.4 ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

ในเขตพื้นที่ตำบลไทยบุรีไม่มีหน่วยบริการขนส่งเอกชน 2 บริษัทฯ ด้วย คือ

- บริษัท Flash Express สถานบริการ ณ หมู่ที่ 7 บ้านต้นกะท้อน
- บริษัท Kerry Express สถานบริการ ณ หมู่ที่ 4 บ้านในหัน

๕.5 เส้นทางคมนาคม (การจราจร)

ตำบลไทยบุรีมีเส้นทางสัญจรหลายเส้นทางด้วยกันแต่จะมีเส้นทางหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดิน

หมายเลข 4140 ด้านทิศตะวันตกของเขตผังเมืองรวม ฯ มีปริมาณจราจรเฉลี่ยรายวันเท่ากับ 4,013 คันต่อวัน สำหรับรายละเอียดเส้นทางสัญจรอื่น ๆ ภายในตำบลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หมู่ที่	ชื่อสายทาง	ระยะทาง (กม.)
1	ชลประทานสาย 1ข-1ข-1ข สายใหญ่ฝั่งซ้าย	0.72
1	ชลประทานสาย 1ข-1ข สายใหญ่ฝั่งขวา	1.91
1	ชลประทาน – บ้านนายสุนันท์	0.67
1	ชลประทานสาย 1ข-1ข- สายใหญ่ฝั่งขวา	1.91
1	ชลประทาน 1ข – 1ข – 1ข สายใหญ่ฝั่งซ้าย	2.02
1	เลียบคลองคูถนนด้านทิศเหนือ	1.33
1	เลียบคลองคูถนนด้านทิศใต้	1.80
1	วัดพระหมาย – คลองคูถนน	0.33
1	ทางเข้าวัดพระหมาย	0.07
2	บ้านคูเธร	0.29
2,10	สุทินพัฒนา – SML	1.90
2	ชลประทาน 2ข – 1ข สายใหญ่ฝั่งทิศใต้	1.11
2	บ้านนายอาวุธ – นางวรรณ	0.16
3	ห้วยหย่อง – คลองปุด	0.68
3	ราษฎร์อุทิศ 1	0.06
3	ราษฎร์อุทิศ 2	0.07
3	ฝายน้ำคู้ – บ้านผู้ใหญ่ปลื้ม	0.14
4	เขาวลิต – ปลายขวัญ	1.84
4	คลองคูถนนด้านทิศเหนือ	0.16
4	คลองหัน – คลองคูถนน	0.43
4	คลองหัน – บ้านนางพร้อม	0.31
4,7,5,1	ชลประทานสายใหญ่ฝั่งขวา	4.30
4	โรงเรียนบ้านสะพานหัน	0.24
5	ซอยไม้มูก	0.14
	ซอยโรงเรียนวัดพระอาสน์	0.21
5	ซอยสนามกีฬา	0.26
5	วัดพระอาสน์ – ตุ่มปัง	0.43
5	วัดพระอาสน์ – ท่าช้าง	0.51
5	ชลประทานสาย 1ข – 1ข – สายใหญ่ฝั่งขวา	1.23
5	ชลประทานสาย 2ข – 1ข สายใหญ่ฝั่งขวา	2.32
5	ชลประทานสายใหญ่ฝั่งขวา	1.70

หมู่ที่	ชื่อสายทาง	ระยะทาง (กม.)
6,8	ไชยประยา – คลองยายแก้ว – ชุมชนใหม่	1.69
6	ซอยศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 6	0.06
6,8	ปลักจอก – ชุมชนใหม่	1.82
6,2	ปลักจอก – นกดล	0.66
6,9	ปลักจอก – วัดกุล	0.30
7	ชลประทาน 1ข-1ช – สายใหญ่ฝั่งขวา	0.38
7	บ้านส้อง – วัดพระอาสน์	0.12
7	ม่วงกวาง – ไสอิฐ	1.64
7	บ้านส้อง – วัดพระอาสน์ แยก 1	0.15
7	ไสอิฐ – บ้านส้อง	0.85
8	ถนนสายซอย 6	0.93
8	ถนนสายซอย 7	0.77
8	ถนนสายซอย 8	1.09
8	ถนนสายซอย 9	0.72
8	ถนนสายซอย 13	0.12
9	โคกเหล็ก – บ้านนายสมทัต	0.20
9	ซอยโคกเหล็ก 1	1.10
9	ซอยโคกเหล็ก 2	0.21
9	ซอยโคกเหล็ก 3	0.21
9	ชลประทาน 1ข-1ช-สายใหญ่ฝั่งขวา	0.27
9	สายวัดกุล	0.73
9	โคกเหล็ก 1 – บ้านนายป่วน	0.10
10	ชลประทานสาย 2ข-1ช- สายใหญ่ฝั่งขวา	0.56
10	สุทินพัฒนา – ซอย 1	0.04
10	สุทินพัฒนา – SML	1.81
10	สุนทร – ห้วยห้อย	0.53
10	ตันโพธิ์ – ศาลาน้ำ	0.95

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลไทยบุรี มีอาชีพ เกษตรกรรม ทำสวน ทำนา และรับจ้าง ซึ่งจะมีรูปแบบหลากหลายไปในแต่ละหมู่บ้าน อย่างหมู่ที่ 1 จะมีอาชีพหลักในการทำนา โดยมีพื้นที่ในการทำนาประมาณ 2,000 ไร่ และการเลี้ยงสัตว์ สำหรับหมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 10 จะมีอาชีพทำสวน และอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ รายได้จะอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 9 จะมีอาชีพทำสวน ทำนา และค้าขาย รายได้ก็จะอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน สำหรับหมู่ที่ 8 นั้น ส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง จะทำสวนบ้างแต่ก็ส่วนน้อย รายได้จึงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างจะต่ำ

ในส่วนของอาชีพเกษตรในตำบลไทยบุรี ได้มีการขึ้นทะเบียนไว้กับเกษตรอำเภอท่าศาลา ตามระบบข้อมูลสำนักงานการเกษตรอำเภอท่าศาลา พอจะสรุปแยกตามประเภท ดังนี้

- ข้าว จำนวน 167 ราย
- ยางพารา จำนวน 893 ราย
- ปาล์มน้ำมัน จำนวน 89 ราย

รวม 1,149 ราย

๖.๒ การประมง

ในเขตตำบลไทยบุรี มีการทำประมงน้ำจืด คือ การเลี้ยงปลานิล ซึ่งหมู่ที่ 1 บ้านโพธิ์ มีการตั้งจัดตั้งกลุ่มเลี้ยงปลานิลเป็นอาชีพ และมีการเลี้ยงปลาตูก้างแต่มีจำนวนไม่มาก

การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำภายในตำบลไทยบุรี มีอยู่ 58 ราย ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรกลุ่มเลี้ยงปลานิล และปลาหมอ ในหมู่ที่ 1 บ้านโพธิ์

๖.๓ การปศุสัตว์

ในเขตตำบลไทยบุรี มีการปศุสัตว์ คือ การเลี้ยงโค การเลี้ยงเป็ด ไก่ นกกระทา และการเลี้ยงสุกร ที่มีการเลี้ยงเกือบทุกหมู่บ้านในตำบลไทยบุรี ซึ่งสังเกตจากข้อมูลของกลุ่มกู้เงินเศรษฐกิจชุมชน ประมาณเกือบ 70 % จะเป็นกลุ่มการเลี้ยงสุกร เลี้ยงโค เป็นต้น

๖.๔ การบริการ

โรงแรม	2	แห่ง		
ร้านอาหาร	3	แห่ง	ปั้มน้ำมัน	2 แห่ง

๖.๕ การท่องเที่ยว

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรีไม่มีแหล่งท่องเที่ยวแต่มีโบราณสถาน 1 แห่ง คือ โบราณสถานวัดตุมปัง (ร้าง) ตั้งอยู่ในท้องที่บ้านปลักจอก หมู่ที่ 6 ตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัด นครศรีธรรมราช หรืออยู่ในเขตมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ประวัติ

คนทั่วไปเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า วัดตุมปัง (ร้าง) อันที่จริงน่าจะเรียกว่าเทวสถานตุมปังมากกว่า เนื่องจากได้พบเทวรูปพระวิฆณุ ซึ่งชาวบ้านเล่าว่า ตอนชุดเทวรูปองค์นี้พบเต็มองค์ ชาวบ้านได้ยกขึ้นหลังช้างออกจาก ป่า แต่เกิดพลัดตกลงมาทำให้เทวรูปแยกออกเป็น 2 ท่อน ชาวบ้านเก็บเฉพาะท่อนบนไปและไม่ทราบว่ายู่ที่ใด รูป แบบศิลปกรรมโบราณสถาน-โบราณวัตถุ

19

1.โบราณสถาน พบเนินดินโบราณสถาน 3 เนิน ได้แก่

- **เนินโบราณสถาน ที่ 1** เป็นเนินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 11x5 เมตร สูงจากพื้นดินโดยรอบราว 1.50 เมตร พบแนวผนังโบราณสถานก่ออิฐ รอบเนินมีแนวกำแพงแก้วก่ออิฐกว้าง 3 เมตร สูง 1 เมตร เป็นกำแพงรูป สี่เหลี่ยมจัตุรัสกว้างด้านละ 25 เมตร และพบท่อนล่างของเทวรูปพระวิฆณุใกล้เนินโบราณสถาน
- **เนินโบราณสถาน ที่ 2** เป็นเนินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 11x16.50 เมตร สูงจากพื้นราว 2 เมตร ล้อมรอบด้วยแนวกำแพงอิฐ ขนาดกว้าง 18 เมตร ยาว 25 เมตร
- **เนินโบราณสถาน ที่ 3** เป็นเนินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด 11x14.50 เมตร สูงจากพื้นราว 2.50 เมตร ล้อมรอบด้วยแนวกำแพงอิฐ ขนาดกว้าง 21 เมตร ยาว 40 เมตร
- **สระน้ำโบราณ** พบจำนวน 2 สระ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 12 เมตร ยาว 60 เมตร ลึก 2-3 เมตร ระหว่างสระน้ำมีแนวคันดินขนาดกว้าง 5 เมตร กั้นสระน้ำทั้งสองโดยตลอด

2. โบราณวัตถุ ได้แก่

2.1 เทวรูปพระวิฆณุ ทำจากหินทราย เป็นชิ้นส่วนท่อนล่างตั้งแต่บันพระองค์ถึงพระบาท สูง 62 เซนติเมตร ได้พระบาทมีเดือยสี่เหลี่ยมสอปลง ยาวประมาณ 11.5 เซนติเมตร ลักษณะเทวรูปนุ่งผ้าบางแนบพระองค์ ยาวถึงข้อพระบาท ที่บันพระองค์มีผ้าคาดแล้วขมวดชายผ้าเป็นปมทางด้านขวา แต่ขมวดผ้าได้หักหายไปแล้ว บริเวณ ตรงกลางมีเข็มขัดแล้วปล่อยชายผ้าลงมาด้านล่าง 2 ชาย ถัดจากชายผ้ามีวงโค้ง 1 วง กำหนดอายุราวกลางพุทธ ศตวรรษที่ 13 - ต้นพุทธศตวรรษที่ 14 ปัจจุบันจัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

2.2 ฐานเทวรูป ทำจากหินทราย เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดกว้างด้านละ 46 เซนติเมตร ถัด ไปเป็น วงกลมซ้อนกัน 2 ชั้น ชั้นแรกเส้นผ่าศูนย์กลาง 43 เซนติเมตร ชั้นที่สองเส้นผ่าศูนย์กลาง 28 เซนติเมตร ตรงกลางเจาะ ช่องสี่เหลี่ยมจัตุรัสสอปลงขนาดกว้างด้านละ 17 เซนติเมตร ลึก 11.5 เซนติเมตร ฐานสูงทั้งหมด 12.5 เซนติเมตร

2.3 ฐานเสาอาคาร ทำจากหินปูน พบทั้งสิ้น 3 ฐาน

สาระสำคัญของโบราณสถาน

เทวสถานตุ้มป่ง (ร้าง) คงเป็นเทวาลัยพระวิษณุ ในย่านชุมชนโบราณที่ตั้งถิ่นฐานในกลุ่มคลองท่าพูด อายุราวพุทธศตวรรษที่ 13-14 ร่วมสมัยกับโบราณสถานโมคลาน เพียงแต่ที่ "โมคลาน" เป็นเทวาลัยในศาสนาฮินดูลัทธิไศวนิกาย ส่วน "ตุ้มป่ง" เป็นไวยณพนิกาย ปัจจุบันโบราณสถานแห่งนี้ยังเป็นป่ารก หากมีการดำเนินการศึกษา ขุดค้น ขุดแต่งอย่างเป็นระบบแล้ว คงมีข้อมูลเพิ่มเติมมากกว่าที่เป็นอยู่

๖.๗ การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

ในเขตตำบลไทยบุรีมีตลาดนัดในชุมชน ที่มีการจำหน่ายสินค้าทั้งพื้นเมืองและจากในตัวเมืองมาจำหน่าย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) หมู่ที่ 4 บ้านไร่ เป็นตลาดสด (ตลาดเปิดท้าย) ที่มีการซื้อขายกันในช่วงบ่ายของทุกวันอังคาร วันพฤหัสบดีและวันอาทิตย์

2) หมู่ที่ 5 บ้านไม้มูก เป็นตลาดสด มีการซื้อขายกันในช่วงเช้าของทุกวันศุกร์ และวันอังคาร และเปิดเป็นตลาดเปิดท้ายในช่วงบ่ายของทุกวันจันทร์

ตำบลไทยบุรี ได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเกือบทุกหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่ดำเนินการกู้ยืมเงินจากองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี ตามโครงการเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 27 กลุ่ม โดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มการเลี้ยงสัตว์ เช่น กลุ่มเลี้ยงโค เลี้ยงสุกร เป็นต้น

20

๖.๘ แรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลไทยบุรี มีอาชีพ เกษตรกรรม ทำสวน ทำนา และรับจ้าง ซึ่งจะมีรูปแบบหลากหลายไปในแต่ละหมู่บ้าน อย่างหมู่ที่ 1 จะมีอาชีพหลักในการทำนา โดยมีพื้นที่ในการทำนาประมาณ 2,000 ไร่ และการเลี้ยงสัตว์ สำหรับหมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 10 จะมีอาชีพทำสวน และอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ รายได้จะอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 9 จะมีอาชีพทำสวน ทำนา และค้าขาย รายได้ก็จะอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน สำหรับหมู่ที่ 8 นั้น ส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง จะทำสวนบ้างแต่ก็ส่วนน้อย รายได้จึงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างจะต่ำ

7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.๑ การนับถือศาสนา

- ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100%

วัดมี จำนวน 2 แห่ง คือ

- วัดโคกเหล็ก ตั้งอยู่ที่ 9 บ้านโคกเหล็ก
- วัดพระอาสน์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านไม้มูก
- สถานปฏิบัติธรรมชุมชนสาธิตวิทยาลัยลักษณ์พัฒนา ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 8 บ้านลุ่มนา

7.๒ ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ประมาณเดือน มีนาคม

ประเพณีผ้าขึ้นธาตุ หมายถึง การนำผ้าผืนยาวขึ้นไปห่มองค์พระบรมธาตุเจดีย์ในวันสำคัญทางศาสนา ชาวคนได้ร่วมมือร่วมใจกันบริจาคเงินตามกำลังศรัทธาเงินที่ได้ไปซื้อผ้ามาเย็บต่อกันเป็นแถวยาวนับพันหลา แล้วจัดเป็นขบวนแห่ผ้าขึ้นห่มพระบรมธาตุเจดีย์ ผ้าที่ขึ้นไปห่มองค์พระบรมธาตุเจดีย์เรียกว่า “ผ้าพระบฏ” (หรือ พระบต) นิยมใช้สีขาว สีเหลือง สีแดง สำหรับผ้าสีขาวนิยมเขียนภาพเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ เสด็จออกบรรพชา ตรัสรู้ ปฐมเทศนา และปรินิพพาน ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุเป็นเอกลักษณ์ประจำเมือง นครศรีธรรมราช แก่นแท้ที่อยู่ของการบูชาพระพุทธเจ้าอย่างใกล้ชิด โดยใช้องค์พระบรมธาตุเจดีย์เป็นตัวแทน

ตามตำนานประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุมีว่า ในสมัยที่พระเจ้าสามพี่น้อง คือ พระเจ้าศรีธรรมโศกราช พระเจ้าจันทราภณ และพระเจ้าพงษาสุระ กำลังดำเนินการสมโภชพระบรมธาตุอยู่นั้น คลื่นได้พัดผ้าแถบยาวชิ้นหนึ่ง ซึ่งมีลายเขียนเรื่องราวพุทธประวัติ (เรียกว่า พระบฏ หรือ พระบต) ขึ้นที่ชายหาดปากพนัง จึงนำผ้าผืนนั้นไปถวายพระเจ้าศรีธรรมโศกราช พระองค์จึงรับสั่งให้ชักจนสะอาด แต่ลายเขียนพุทธประวัติก็ไม่ลบเลือนยังคงสมบูรณ์ดีทุกประการ จึงรับสั่งให้ประกาศหาเจ้าของ ได้ความว่าชาวพุทธกลุ่มหนึ่ง จะเดินทางไปปลงศพ เพื่อนำพระบฏไปถวายเป็นพุทธบูชาพระทันตธาตุ คือ พระเขี้ยวแก้ว แต่เรือถูกมรสุมพัดแตกที่ชายฝั่งเมืองนครมีรอดชีวิต 10 คน ส่วนพระบฏถูกคลื่นพัดขึ้นฝั่งปากพนัง

พระเจ้าศรีธรรมโศกราชทรงพิจารณาเห็นว่าควรจะนำขึ้นไปห่มพระบรมธาตุเจดีย์เนื่องในโอกาสสมโภชพระบรมธาตุเจ้าของพระบฏที่รอดชีวิตก็ยินดีด้วย จึงโปรดให้ชาวเมืองนครจัดเครื่องประโคมแห่แห่นผ้าห่มโอบฐานพระบรมธาตุเจดีย์ จึงเป็นประเพณีประจำเมืองนครสืบมาจนทุกวันนี้

21

- ประเพณีสงกรานต์ (รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ) ประมาณเดือน เมษายน

ประเพณีรดน้ำดำหัวถือว่าเป็นประเพณีที่งดงามอีกประเพณีหนึ่ง ที่ประชาชนชาวไทยถือปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลา ที่ยาวนาน ซึ่งการรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ หรือญาติผู้ใหญ่ บุคคลผู้ที่ตนให้ความเคารพนับถือ การรดน้ำดำหัวนั้นจะเป็นการขอโทษขอภัย ซึ่งกันและกัน ที่เคยล่วงเกินกันในปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นการล่วงเกินทางกาย ล่วงเกินทางวาจาหรือว่าการล่วงเกินทางใจ ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจ ต่อหน้าหรือว่าลับหลังก็ตาม ประเพณีรดน้ำดำหัว หรือบางครั้งก็เรียกว่า ประเพณีปีใหม่มืองจะมี ในระหว่าง วันที่ 13 – 15 เดือนเมษายนของทุกปี หรือวันสงกรานต์นั่นเอง

ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่จะกระทำกันในวันสุดท้ายของเทศกาลสงกรานต์ เพียงวันเดียว หรือวันเถลิงศกนั่นเอง แต่การรดน้ำดำหัวพระสงฆ์นั้นจะมีลักษณะคล้ายๆ กัน แต่พิธีการรดน้ำดำหัวพระสงฆ์จะมีพิธีการมากกว่า คือก่อนที่จะรดน้ำพระสงฆ์จะต้องรดน้ำพระพุทธรูปก่อน แล้วจึงค่อยรดน้ำดำหัวพระภิกษุสงฆ์ จากนั้นก็รับพรจากพระภิกษุสงฆ์ พอเสร็จพิธีก็จะมีการเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน และการรดน้ำดำหัวพระภิกษุสงฆ์นั้นจะทำทุกวัน ตั้งแต่วันแรกของการเริ่มประเพณีสงกรานต์ จนถึงวันสุดท้ายของสงกรานต์

- ประเพณีทำบุญสารทเดือนสิบ ประมาณเดือน กันยายนประเพณีบุญเดือนสิบ เกิดขึ้นจาก

ความเชื่อในขนบธรรมเนียมประเพณีนิยม สืบทอดแนวคิดจากอินเดียที่ว่า บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วยังต้องใช้เวรกรรม อยู่ในยมโลก และจะกลับมาเยี่ยมญาติหรือครอบครัวของตนในช่วงแรม 1 ค่ำ เดือน 10 ถึง แรม 15 ค่ำ ซึ่งทำให้เกิดมี การทำบุญทำทานอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว

ประเพณีบุญเดือนสิบนี้ไม่ได้มีขึ้นเฉพาะในจังหวัดนครศรีธรรมราชจังหวัดใน ทางภาคใต้เท่านั้น แต่ ยังมีทำกันในจังหวัดทางภาคเหนือ และภาคอีสานอีกด้วย และจะ มีชื่อเรียกต่างกัน ในภาคอีสานจะเรียกว่า "งานบุญ ข้าวสาก"และ"งานบุญตานก๋วยสลาก"

ในวันงานจะถือเป็นเสมือนวันรวมญาติที่จะทยอยกัน มาร่วมกันทำบุญ "รับตายาย" ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 10 ไปจนถึงวันแรม 15 ค่ำซึ่งถือเป็นวันสุดท้าย แล้วที่บรรพบุรุษของครอบครัวตนจะต้องกลับยมโลก จะ ร่วมกันทำบุญครั้งสุดท้ายที่เรียกว่า"ส่งตายาย" ซึ่งถือเป็นวันสำคัญที่สุด

สำหรับสำหรับอาหารที่จัดไปทำบุญมักจะเป็นชุดทองเหลืองหรือภาตโดยจะจัดของที่ใส่ไว้ เป็นชั้นหรือ เป็นชุดโดยชั้นล่างสุดจะใส่ข้าวสาร อาหารแห้ง หอม กระเทียม ชั้นถัดไปเป็น ผลไม้และของใช้ประจำวันส่วนชั้นบนสุด ใส่ขนมที่เป็นเอกลักษณ์ของงานบุญเดือน 10 ซึ่งขาดไม่ได้มีอยู่ 5 ชนิด คือ ขนมลา ขนมพอง ขนมบ้า ขนมดีข้า และ ขนมงก ซึ่งขนม ทั้ง 5 ชนิดนี้จะมีความหมายแตกต่างกัน คือ

ขนมลา เปรียบเสมือนเสื้อผ้าเพื่อให้ผู้ตายสวมใส่ในนรกภูมิ

ขนมพอง เปรียบเสมือนแพให้ผู้ตายใช้เป็นพาหนะข้ามห้วยแห่งทุกข์และบาป หรือเวรกรรม ต่าง ๆ

ขนมบ้า เปรียบเสมือน การละเล่นที่ให้ผู้ตายเล่น เช่น สะบ้า

ขนมดีข้า เปรียบเสมือนเบี้ยหรือเงินที่ให้ผู้ตายใช้ในระหว่างใช้เวรกรรมในนรกภูมิ

ขนมงก เปรียบเสมือนเครื่องทรงหรือเครื่องประดับเพื่อให้ดูภูมิฐานและสวยงาม

ส่วนอาหารคาวหวานอย่างอื่นที่จะมีเพิ่มเติมลงไปในนั้นก็แล้วแต่จะพิจารณาว่าญาติพี่น้องที่ ล่วงลับไป แล้วของตนจะชอบอาหารหรือขนมใดนอกจากอาหารแล้ว ยังนิยมใส่เครื่องใช้ ไม้สอย อาทิ ด้าย เข็ม และเงินเหรียญ (ธนบัตรก็ได้) ลงไปในสำหรับด้วยสำหรับอาหารที่จัด ไว้ส่วนใหญ่จะจัดเป็น 2 ชุด

ชุดหนึ่งเตรียมไว้เพื่อบำเพ็ญกุศลแก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วซึ่งจะนำไปบำเพ็ญ ที่ศาลาวัดและอีก ชุดหนึ่งจะจัดเตรียมไว้สำหรับผู้เสียชีวิตที่ไม่มีญาติ หรือไม่มีใครทำบุญไป ให้โดยจะตั้งก่อนทางเข้าวัดซึ่งจะเรียกว่า "ตั้งเปรต"หลังจากการบำเพ็ญกุศลเรียบร้อยแล้ว ผู้ที่เข้าร่วมพิธีก็จะเข้าแย่งอาหารที่เหลือจากการบำเพ็ญกุศลโดยมีความ

22

เชื่อว่าของที่เหลือ จากการเซ่นไหว้เปรตนี้ เป็นอาหารศักดิ์สิทธิ์ กินแล้วจะได้กุศลแรง และจะเป็นสิริมงคลแก่ ตนและ ครอบครัว พิธีนี้ชาวนครศรีธรรมราชจะเรียกว่า"ชิงเปรต"หรือการแย่งอาหารจากเปรต นอกจากการทำบุญที่วัดแล้ว ทางราชการยังจัดให้มีการทำพิธี แห่เป็นทางการ รวมทั้งมีการละเล่นต่างๆควบคู่กันไปด้วย เช่น การแสดงมโนราห์ หนังตะลุง และการแสดงพื้นบ้านอื่น

- ประเพณีเข้าพรรษา , ออกพรรษา ประมาณเดือน กรกฎาคม , พฤศจิกายน

ประเพณีชักพระ หรือ ลากพระ เป็นการแสดงความยินดีที่พระพุทธองค์เสด็จกลับจากดาวดึงส์ เป็น การอัญเชิญพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์ของวัดออกแห่แหน หลังจากอยู่ในพรรษานานแล้ว เพื่อเป็นการผ่อนคลายความ จำเจ และประกวอดประชันความเลื่อมใสศรัทธากัน มีทั้งทางบก ซึ่งเรียกว่า “ลากพระบก” และทางน้ำ เรียกว่า “ลาก

พระน้ำ” จะทำกันในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 โดยก่อนหน้านั้นประมาณ 7 วัน จะมีการตีกลอง รัวรับ เรียกว่า “คุมพระ” และตกแต่งทำบุษบกสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร (พระลาก) การลากพระนิยมทำกันในวันออกพรรษาเท่านั้น

- ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือน ตุลาคม พฤศจิกายน

วันลอยกระทง เป็นวันสำคัญวันหนึ่งของชาวไทย ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ตามปฏิทินจันทรคติไทย ตามปฏิทินจันทรคติล้านนา “มักจะ” ตกอยู่ในราวเดือนพฤศจิกายน ตามปฏิทินสุริยคติ ประเพณีนี้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นการสะเดาะเคราะห์และขอขมาต่อพระแม่คงคา บางหลักฐานเชื่อว่าเป็นการบูชาพระพุทธรูปที่ริมฝั่งแม่น้ำนัมทามหานที และบางหลักฐานก็ว่าเป็นการบูชาพระอุปคุตอรหันต์หรือพระมหาสาวก สำหรับประเทศไทยประเพณีลอยกระทงได้กำหนดจัดในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่ติดกับแม่น้ำ ลำคลอง หรือ แหล่งน้ำต่าง ๆ ซึ่งแต่ละพื้นที่ก็จะมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจแตกต่างกันไป

ในวันลอยกระทง ผู้คนจะพากันทำ “กระทง” จากวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตบแต่งเป็นรูปคล้ายดอกบัวบาน ปักธูปเทียน และนิยมตัดเล็บ เส้นผม หรือใส่เหรียญกษาปณ์ลงไปในกระทง แล้วนำไปลอยในสายน้ำ (ในพื้นที่ติดทะเล ก็นิยมลอยกระทงริมฝั่งทะเล) เชื่อว่าเป็นการลอยเคราะห์ไป นอกจากนี้ยังเชื่อว่าการลอยกระทง เป็นการบูชาพระแม่คงคาด้วย

7.3 ประเพณีปฏิบัติในท้องถิ่นตำบลไทยบุรี

7.3.1 วันธรรมสวนะ หรือ วันพระ

วันพระ หรือ วันธรรมสวนะ หมายถึง วันประชุมถือศีลฟังธรรมในพุทธศาสนา (ธรรมสวนะ หมายถึง การฟังธรรม) กำหนดเดือนทางจันทรคติละ 4 วัน ได้แก่

1. วันขึ้น 8 ค่ำ
2. วันขึ้น 15 ค่ำ (วันเพ็ญ)
3. วันแรม 8 ค่ำ
4. วันแรม 15 ค่ำ (หากเดือนใดเป็นเดือนขาด ถือเอาวันแรม 14 ค่ำ)

ในวันพระ พุทธศาสนิกชนถือเป็นวันสำคัญ ควรไปวัดเพื่อทำบุญ ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ และฟังธรรม สำหรับผู้ที่เคร่งครัดในศาสนาอาจถือศีลแปดในวันพระด้วย นอกจากนี้ชาวพุทธยังถือว่าวันพระไม่ควรทำบาปใดๆ การทำบาปหรือไม่ถือศีลทำในวันพระถือว่าเป็นบาปยิ่งในวันอื่น

ประวัติความเป็นมาของวันธรรมสวนะ

ในสมัยพุทธกาล พระเจ้าพิมพิสาร ได้เข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และกราบทูลว่านักบวชศาสนาอื่น มีวันประชุมสนทนาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสั่งสอนในศาสนาของเขา แต่ว่าศาสนาพุทธยังไม่มี พระพุทธองค์จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุสงฆ์ประชุมสนทนาและแสดงธรรมเทศนาแก่ประชาชน ในวัน ๘ ค่ำ ๑๔ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ

พุทธศาสนิกชนจึงถือเอาวันดังกล่าวเป็น วันธรรมสวนะ (สำหรับวันธรรมสวนะนี้ เมืองไทยมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย)

ข้อควรปฏิบัติในวันธรรมสวนะ

๑. ทำบุญตักบาตร ให้ทานอื่นๆ เช่น ถวายสังฆทาน
๒. สมาทานศีล และรักษาศีล เช่น ศีล ๘ หรือ ศีล ๕

๓. เจริญภาวนาด้วยการทำจิตใจให้สงบเป็นสมาธิ

๔. พึงธรรมเทศนาด้วยความตั้งใจและความสงบ

7.3.2 ประเพณีทอดกฐิน

ประวัติของกฐิน

ประวัติของกฐินนั้นมีอยู่ว่า ครั้งหนึ่งภิกษุชาวเมืองปาฐา ประมาณ ๓๐ รูป มีความประสงค์จะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ เมืองสาวัตถี จึงพากันเดินทางจากเมืองปาฐาไปสาวัตถี แต่พอไปถึงเมืองสาเกต ซึ่งอยู่ในระยะทางอีก ๖ โยชน์ จะถึงสาวัตถี ก็เผอิญถึงวันเข้าพรรษาภิกษุเหล่านั้นจะเดินทางต่อไปไม่ได้ จึงจำพรรษาอยู่ในเมืองสาเกต ในระหว่างจำพรรษามีความร่อนรอนอยากเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยเร็ว พอออกพรรษาก็ออกเดินทางจากเมืองสาเกต ในเวลานั้นฝนยังตกมากอยู่ ทางเดินก็เป็นโคลนตมเปรอะเปื้อน เมื่อมาถึงเมืองสาวัตถีได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงทราบความลำบากของพระภิกษุเหล่านั้น จึงทรงอนุญาตให้พระภิกษุทำพิธีกรานกฐิน ในระยะเวลาภายหลังวันออกพรรษาแล้วไป ๑ เดือน ภิกษุที่ได้ทำพิธีกรานกฐินแล้ว ย่อมได้รับอานิสงส์ คือความยกเว้นในการผิวนัย ๕ ประการ เป็นเวลา ๔ เดือน (หมดเขตในวันเพ็ญเดือนสี่) อานิสงส์หรือความยกเว้นทั้ง ๕ ประการนั้น คือ

๑. เข้าบ้านได้โดยไม่ต้องลาภิกษุด้วยกัน
๒. เดินทางโดยไม่ต้องเอาไตรจีวรไปด้วย
๓. ฉันทอาหารโดยล้อมวงกันได้
๔. เก็บอาหารที่ยังไม่ต้องการใช้ ไว้ได้
๕. ลากที่เกิดขึ้น ให้เป็นของภิกษุผู้จำพรรษาในวัดนั้น ซึ่งได้กรานกฐินแล้ว

ประเพณีการทอดกฐิน ในแต่ละปีกำหนดให้มีการจัดทอดกฐินขึ้นภายใน ๑ เดือน หลังประเพณีออกพรรษา โดยวัดที่จะสามารถรับกฐินได้ ต้องมีพระภิกษุจำพรรษาโดยไม่ขาดพรรษาเลย ไม่ต่ำกว่า ๕ รูป และแต่ละวัดสามารถรับกฐินได้ปีละ ๑ ครั้ง การทอดกฐินเป็นกาลทาน ตามพระวินัยกำหนดกาลไว้ คือ ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใส ใครจะทอดกฐิน ก็ให้ทอดได้ในระหว่างระยะเวลานี้ จะทอดก่อนหรือทอดหลังกำหนดนี้ก็ไม่เป็นการทอดกฐิน

การถวายผ้ากฐิน

การถวายผ้ากฐินนั้น คือ เมื่อพระสงฆ์ประชุมพร้อมกันแล้ว เจ้าภาพ อุ่มผ้ากฐินนั่งหันหน้าตรงต่อพระประธาน ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วหันหน้ามาทางพระสงฆ์ กล่าวคำถวาย ผ้ากฐิน ๓ จบ ถ้าเป็นกฐินสามัคคีก็มักเอาด้วยสายสิญจน์โยงผ้ากฐินเมื่อจับได้ทั่วถึงกัน แล้วหัวหน้านำว่าคำถวาย ครั้นจบแล้ว พระสงฆ์รับว่า สาธุ เจ้าภาพก็ประเคนผ้าไตรกฐินแก่ภิกษุผู้เถระ ครั้นแล้วประเคนเครื่องบริขารอื่น ๆ เสร็จแล้ว พระสงฆ์ทำพิธีมอบผ้าให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ซึ่งเป็นพระเถระมีจีวรเก่า รัฐธรรมวินัย ครั้นเสร็จแล้ว พระสงฆ์อนุโมทนา เจ้าภาพกวอดน้ำรับพร ก็เป็นอันเสร็จพิธีการทอดกฐินเพียงนี้

พิธีกรานกฐิน

เป็นพิธีฝ่ายภิกษุสงฆ์โดยเฉพาะคือภิกษุผู้ได้รับมอบผ้ากฐินนั้นนำผ้ากฐินไปทำ เป็นไตรจีวรผืนใดผืนหนึ่ง เย็บ ย้อม แห้งเรียบร้อยดีแล้ว เคาะระฆัง ประชุมกันใน โรงพระอุโบสถ ภิกษุผู้รับผ้ากฐิน ถอนผ้าเก่าอธิษฐานผ้าใหม่ที่ตนได้รับนั้นเข้าชุดเป็นไตรจีวร เสร็จแล้ว ภิกษุรูปหนึ่ง ขึ้นสู่ธรรมาสน์แสดงพระธรรมเทศนา กล่าวคือเรื่องประวัติกฐินและอานิสงส์ครั้งแล้วภิกษุผู้รับผ้ากฐิน นั่งคุกเข่าตั้งนะโม ๓ จบ แล้วเปล่งวาจาในท่ามกลางชุมนุมนั้น ตามลักษณะผ้าที่กรานดังนี้

ผ้าสังฆาฏิ แปลงวาทจากฐานกฐินว่า "อิมายสังฆาฏิยา กฐินํ อุตถรามิ" แปลว่า ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏินี้ (ในเวลาว่านั้นไม่ต้องว่าคำแปลนี้) 3 จบ

ผ้าอุตตราสงค์ แปลงวาทจากฐานกฐินว่า "อิมินาอุตตราสงค์เคน กฐินํ อุตถรามิ" แปลว่าข้าพเจ้ากรานกฐิน ด้วยผ้าอุตตราสงค์นี้ 3 จบ

อันตรวาสก (สบง) แปลงวาทจากฐานกฐินว่า "อิมินา อันตรวาสกเคน กฐินํ อุตถรามิ" แปลว่าข้าพเจ้ากรานกฐิน ด้วยผ้าอันตรวาสกนี้ 3 จบ

อานิสงส์ของการทำบุญทอดกฐิน

1. ทำให้เป็นผู้มีกำลังใจมีทรัพย์สินมาก และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้โดยง่าย
2. ทำให้เป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง บริสุทธิ์และผ่องใสอยู่เสมอ
3. ทำให้เป็นผู้มีจิตใจตั้งมั่น เป็นสมาธิและเข้าถึงธรรมได้โดยง่าย
4. ได้ชื่อว่าเป็นผู้สามารถใช้ทรัพย์สมบัติให้เกิดเป็นบุญกุศลติดตัวไปในภพเบื้องหน้าได้อย่างเต็มที่
5. ทำให้เป็นคนรูปงาม ผิวพรรณงาม เป็นที่รักของคนทั่วไป
6. ทำให้เป็นผู้มีชื่อเสียง เกียรติคุณ น่ายกย่องสรรเสริญ เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาหน้าเคารพนับถือ

7.3.3 การทอดผ้าป่า

การทอดผ้าป่า เป็นการทำบุญอีกอย่างหนึ่งของชาวพุทธ คล้ายกับพิธีทอดกฐิน แต่ไม่มีกำหนด ระยะเวลา จำกัด คือสามารถจะทอดเมื่อไรก็ได้เช่นกัน อีกทั้งยังไม่เจาะจง เกี่ยวกับภิกษุที่จะรับผ้ากฐินแต่อย่างใด

ในอดีต กระทำเฉพาะในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (วันลอยกระทง) ณ วัดบาง ปัจจุบัน กระทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (วันลอยกระทง) ณ วัดบาง และในงานประเพณีนบพระเล่นเพลง ณ วัดพระแก้ว อุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเพชร

ความสำคัญ

เป็นวันที่พุทธศาสนิกชนจะได้ถวายเครื่องนุ่งห่มและไทยธรรม เป็นเครื่องบูชาแด่พระสงฆ์ก่อนจะทำพิธีลอยกระทงบูชา พระพุทธบาทตามคติความเชื่อแต่โบราณ ในอดีต เนื่องจากในเขตชุมชนเมืองกำแพงเพชรมีวัดสำคัญ ๓ วัด คือ วัดบาง วัดคูยาง วัดเสด็จ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดพิธีบุญในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชาวเมืองจึงนัดหมายกัน ประกอบพิธีบุญใหญ่หมุนเวียนกันไปตามวัดทั้ง ๓ วัด เมื่อกำหนดประกอบพิธีบุญใหญ่ในวัดใด ก็จะนิมนต์พระสงฆ์จากวัดอื่นอีก ๒ วัดมาร่วมประกอบพิธีกันในคราวเดียว

พิธีกรรม

ในเวลาเย็นก่อนทำพิธีลอยกระทง ศาสนิกชนทั้งผู้สูงอายุ หนุ่มสาว และเด็ก ในแต่ละครอบครัวจะนำผ้าซึ่งอาจจะเป็น ผ้าสบง จีวร หรือ ผ้าเช็ดตัวสีเหลือง และเครื่องไทยธรรมมี รูป เทียน หอม กระเทียม พริกแห้ง น้ำตาลทราย ไม้ขีดไฟ เป็นต้น จัดบรรจุในชะลอมหรือภาชนะอื่นๆ ไปรวมกันในสถานที่ที่นัดหมายกันไว้กรรมกรวัดจะเตรียมกิ่งไม้สดพร้อม ใบไม้ปกแสดงตำแหน่งไว้เป็นแถว ๆ ต่างว่าเป็นป่าเมื่อชาวบ้านแขวนผ้าที่นำมาไว้บนกิ่งไม้จึงเรียกว่าผ้าป่าแถว เมื่อได้ ตำแหน่งแล้ว เจ้าของผ้าป่าจะไปจับสลากชื่อฉายาของพระสงฆ์ที่จะมาชักผ้าป่าของตนแล้วนำชื่อฉายานั้นมาติดแสดงไว้ที่ผ้าป่า หลังจากนั้นต่างก็จับกลุ่มกันรอเวลาที่พระสงฆ์จะมาส่องไฟหาชื่อฉายาของท่าน ซึ่งกว่าจะพบก็เป็นที่น่าสนุกสนาน

ของเด็กๆ และหนุ่มสาวที่คอยให้กำลังใจแก่พระสงฆ์ เมื่อพบซื้อฉาษาของท่านที่กองผ้าป่าใด ท่านก็จะทำพิธีชักผ้าป่า พร้อมกับสวดมนต์ให้พรแก่เจ้าของกองผ้าป่าเป็นเสร็จพิธี

25

7.3.4 การให้ทานไฟ

ประเพณีให้ทานไฟ ในเดือนยี่ (ราวธันวาคม – มกราคม) มีกระแสลมมรสุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดพาเอาอากาศหนาวเย็น ทางภาคเหนือและจากทะเลจีนใต้มายังแหลมมลายูตอนเหนือ ทำให้อากาศในภาคใต้รู้สึกหนาวเย็นกว่าปกติด้วย ลางปีหนาวถึงต้องก่อกองไฟในตอนเช้ามีดกมี ชาวบ้านจึงร่วมใจกันช่วยเหลือพระสงฆ์ซึ่งได้รับผลกระทบจากภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ ด้วยการมาช่วยก่อกองไฟให้พระสงฆ์ผิงสร้างความอบอุ่น และถือโอกาสทำขนม ทำอาหารมาถวายพระสงฆ์ไปด้วยกัน เพราะตามปกติชาวบ้านต้องตักบาตรทำบุญกันอยู่เป็นประจำทุกเช้าอยู่แล้ว แต่การทำบุญในโอกาสนี้พระสงฆ์ไม่ต้องออกไปบิณฑบาตท่ามกลางอากาศหนาวเย็นลำบาก หากชาวบ้านนัดรวมตัวกันในช่วงวันที่มีอากาศหนาวเย็นมาทำบุญพร้อมกัน ด้วยการก่อกองไฟและทำขนมต่างๆ ถวายให้พระสงฆ์ฉันที่ลานวัด จึงได้เรียกกันว่า “ให้ทานไฟ” คือ การทำบุญด้วยไฟ

ขนมต่างๆ ที่นิยมทำถวายพระสงฆ์คือ ขนมเบื้อง ขนมครก ขนมหรอก ขนมหูจุ่น กล้วยทอด กล้วยแขก ข้าวเหนียวหวานทอด ขนมม้า (รูปร่างคล้ายรังต่อต่างกันที่พิมพ์) ขนมหั่ว (คล้ายตัวหั่ว) ขนมหุ้งแดงรังต่อ ขนมจำปาตะ ขนมหัก ขนมหูจุ่น ข้าวเกรียบปากหม้อ และอื่นๆ ซึ่งเป็นประเภทหนึ่ง – ทอด – เผา ด้วยเตาไฟ อันจะให้ทั้งความร้อนความอบอุ่น และเป็นอาหารกินได้ไปพร้อมกัน โดยแยกกองไฟออกเป็นกองๆ ปูเสื่อนิมนต์พระสงฆ์มานั่งฉันข้างกองไฟนั่นเอง

ทางนครศรีธรรมราชนิยมทำบุญให้ทานไฟกันเสมอเกือบทุกปี ยกเว้นปีไหนอากาศไม่หนาวเย็นก็อาจงดไปบ้าง แต่ถือเป็นประเพณีที่เก่าแก่และดีงาม นำศรัทธาที่ถือปฏิบัติต่อกันมาช้านาน

สาระ

ประเพณีให้ทานไฟมีสาระสำคัญที่มีคุณค่าแก่ตนเองและสังคม ดังนี้

๑. เป็นโอกาสหนึ่งที่ได้นัดหมายพร้อมกันในตอนเช้ามีด เพื่อร่วมทำบุญเลี้ยงพระ รวมทั้งร่วมรับประทานอาหารกัน เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะได้ดียิ่ง
๒. ทำให้มีสุขภาพพลานามัยดี แข็งแรง เพราะการตื่นนอนตอนเช้าตรู่ ได้รับอากาศบริสุทธิ์ ทำให้มีความสดชื่นเบิกบาน
๓. การได้ปฏิบัติตามประเพณี ย่อมทำให้เกิดความสุขใจ เบิกบานใจในผลบุญที่ตนได้กระทำ อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างแก่ลูกหลานของตนด้วย

7.3.5 ประเพณีงานศพ

ประเพณีงานศพ เป็นประเพณีเกี่ยวกับคนตาย แต่ละสังคมแต่ละเชื้อชาติจะปฏิบัติต่อร่างกายคนตายหรือซากศพแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของตน บางสังคม เช่น ชาวอิสลามจะต้องจัดการศพให้เสร็จสิ้นจนถึงขั้นฝังภายใน ๒๔ ชั่วโมง ส่วนสังคมไทยนั้นจะมีการเผาเป็นส่วนมากการทำบุญเกี่ยวกับคนตายของไทยนั้นที่นิยมจัดกันก็มีพิธีอาบน้ำ

ศพ ตั้งศพบำเพ็ญกุศลที่บ้านหรือที่วัด เป็นเวลา ๓ คืน, ๕ คืน, หรือตามแต่เจ้าภาพจะเห็นควรเสร็จแล้วจะเผาหรือเก็บศพ ฝังศพบรรจุศพไว้ ๕๐ วัน, ๑๐๐ วันก่อน แล้วเผาในภายหลังก็ได้แตกต่างกันตามรูปแบบตามท้องถิ่น

การอาบน้ำศพตามประเพณีไทยถือกันว่าเป็นการชำระล้างร่างกายของผู้ตายให้สะอาดหมดจด จะทำกันเฉพาะในหมู่ลูก ๆ หลาน ๆ หรือญาติที่สนิท การอาบน้ำเหมือนกับการอาบน้ำคนปกติ แล้วจึงแต่งตัวให้สวยงามในชุดที่ผู้ตายโปรดปรานต่อจากนั้นแขกหรือญาติที่มาอาบน้ำศพก็จะใช้น้ำอบไทยมารดที่มือศพ เป็นการขอขมาลาโทษที่เคยได้ล่วงเกินซึ่งกันและกันมาก่อน เมื่ออาบน้ำศพเรียบร้อยแล้วก็เตรียมน้ำสรงให้หรือใส่โลง ซึ่งเป็นหน้าที่ของสัปเหร่อ

การสวดพระอภิธรรมหรือการสวดหน้าศพ การสวดพระอภิธรรมขึ้นอยู่กับฐานะและความสะดวกของเจ้าภาพ อาจสวด ๓ คืน, ๕ คืน, หรือ ๗ คืนก็ได้การบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทานคือ การทำบุญกุศลเพิ่มให้แก่ผู้ตาย ถ้าทำ ๗ วัน เรียกว่า สัตตมวาร, ๕๐ วัน เรียกว่า ปัญญาสมวาร, ๑๐๐ วัน เรียกว่า สัตตมวาร มักจะทำบุญตรงกับวันครบรอบปีของผู้ตาย

26

การฌาปนกิจศพหรือการเผาศพการเผาศพข้างขึ้นต้องเผาวันคี่ ข้างแรมต้องเผาวันคู่ นอกจากนี้ยังห้ามเผาศพวันศุกร์วันพฤหัสบดีและวันพระ แต่ในปัจจุบันไม่เคร่งครัดมากเท่าสมัยโบราณ มักจะดูความจำเป็น ความสะดวก และตามความเหมาะสมเป็นหลัก

การบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจศพตามที่นิยมจะจัดงานที่วัด ตั้งศพตอนบ่ายและสวดพระอภิธรรมคืนหนึ่ง รุ่งขึ้นเป็นวันเผา จะมีสวดพระพุทธรูปและถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ที่สวดพระพุทธรูปหรือเลี้ยงพระหมดทั้งวัด เสร็จแล้วก็มีการสวดมาติกาและบังสุกุลตอนบ่ายก่อนเผาศพ

เมื่อเสร็จพิธีบำเพ็ญกุศลแล้วใกล้เวลาเผาศพจะเชิญศพไปสู่เมรุ โดยมีพระชักศพหรือพระเดินนำหน้าศพ บรรดาญาติเดินตามหลังศพโดยสงบจะเวียนรอบเมรุเป็นอุตราวัฏ เวียนทางซ้ายทวนเข็มนาฬิกา ๓ รอบ เวลานำศพผ่านไป ผู้ที่นั่งอยู่ฟังลูกขึ้นยืน เพื่อแสดงความเคารพต่อศพนั้นด้วย

ก่อนประชุมเพลิง เจ้าภาพจะเชิญแขกผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือเป็นผู้ทอดผ้าบังสุกุลที่หีบศพบนสายสิญจน์หรือบนฐานโยง ผู้ทอดผ้าคนสุดท้ายเป็นคนจุดเพลิงศพหลอกหรือการขอขมาศพเป็นครั้งสุดท้ายก่อนเผาจริง หลังจากนั้นแขกที่มาในงานและญาติมิตรจะทยอยกันขึ้นมาเผาศพหรือขอขมาศพด้วยดอกไม้จันทร์ รูปและเทียนที่เจ้าภาพเตรียมไว้เป็นชุด ๆ ในขณะเดียวกันที่มีการเผาลอกนี้ก็จะจัดให้มีพระสงฆ์ ๔ รูป สวดพระอภิธรรม หรือที่เรียกว่า “สวดหน้าไฟ”

เมื่อเผาลอกเสร็จแล้วเจ้าหน้าที่ฌาปนสถานก็จะเคลื่อนศพไปยังเตาสำหรับเผาจริง ก่อนเผาจริงเจ้าหน้าที่เมรุหรือสัปเหร่อจะเอามะพร้าวห้าวที่ปอกเปลือกเสร็จแล้วต้อย (ทุบ) ให้กะลามะพร้าวแตก เอาน้ำมะพร้าวล้างหน้าศพก่อนแล้วจึงยกศพทั้งโลงเข้าเตาเผาหรือเตาอบ

วันรุ่งขึ้นจะเป็นการเก็บกระดูกและขี้เถ้าที่เผาแล้วมากองเป็นรูปคน นิมนต์พระสงฆ์ ๔ รูป บังสุกุลตายครั้งหนึ่ง และบังสุกุลเป็นอีกครั้งหนึ่งแล้วเก็บกระดูก ส่วนหนึ่งจะใส่โกศเอาไปทำบุญ อุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตายต่อไป ส่วนอังคารถ้าถ่านก็จะเก็บห่อผ้าขาวเพื่อนำไปลอยน้ำหรือฝากแม่พระ คงคาที่ปากแม่น้ำหรือทะเลถือคติว่าเป็นการอยู่เย็นเป็นสุขหรือจะนำไปบรรจุที่พระเจดีย์ก็ได้

การทำบุญเลี้ยงพระฉลองธาตุหรืออุฐิจะฉลองที่วัดหรือที่บ้านก็ได้ โดยนิมนต์พระมา ๕ รูป หรือ ๗ รูป มาสวดมนต์ฉันเพล หรือจะทำเพียงถวายสังฆทานก็ตามแต่เจ้าภาพจะสะดวก

7.3.6 ประเพณีการบวชนาค

การบวชนาค เป็นประเพณีที่บุตรชายภายในครอบครัวชาวไทยในอดีตควรจะได้ประกอบ ประเพณีนี้ เพราะถือว่าเป็นกุศลสูงสุดของบิดามารดาที่ได้บวชลูกชาย และจะเป็นคนที่สมบูรณ์ คือ ผ่านการบวชเรียนแล้วพร้อมที่จะเป็นผู้นำครอบครัวได้ ประเพณีการบวชนาคที่ปรากฏในที่นี้ เป็นประเพณีที่ชาวไทยปฏิบัติกันมาแต่เดิม ซึ่งมีขั้นตอนคือมีคุณสมบัติครบถ้วน มาอยู่วัดเพื่อปฏิบัติตน การเปลี่ยนสภาพเป็นนาค การลานาค การทำขวัญนาค พิธีอุปสมบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. คุณสมบัติของผู้ที่จะบวช ต้องเป็นชายสมบูรณ์ คือไม่เป็นกระเทย อายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ต้องได้รับอนุญาตจากบิดามารดาผู้ปกครองเสียก่อน เมื่อพร้อม ที่จะบวช บิดามารดาจะกำหนดวันเวลาที่จะประกอบพิธี และเตรียมอุปกรณ์สำหรับบวชนาคให้พร้อม

๒. การมาอยู่วัดเพื่อปฏิบัติตน บิดามารดา หรือญาติผู้ใหญ่จะพาผู้บวชมาอยู่วัดเพื่อหัดขานนาค ปฏิบัติตน บางแห่งก็จะออกบิณฑบาตกับพระภิกษุที่มีขั้นตอนนี้เรียกว่าปวารณาตนเพื่อแสดงความ ศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วท่องคำขออุปสมบท เป็นเวลา ๗-๑๕ วัน ในช่วงนี้บิดามารดาจะไป นิมนต์พระอุปัชฌาย์ บอกแขกญาติมิตร จัดซื้อเครื่องอัฐบริขาร เตรียมอาหารสำหรับเลี้ยงแขก เป็นต้น

27

๓. การเปลี่ยนสภาพเป็นนาคก่อนวันอุปสมบท ๑ วัน จะมีพิธีกรรมคือการปลงผมนาค การแต่งกายนาค การลานาค การเรียกขวัญนาค มีรายละเอียดดังนี้

การปลงผมนาค บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่จะมาที่วัดเตรียมใบบัว กรรไกร เริ่มจากให้ผู้ที่ จะอุปสมบทนั่งเก้าอี้ ประนมมือ บิดามารดาหรือพระสงฆ์ในใบบัว ตามด้วยญาติที่มาร่วมในพิธีจนครบ ทุกคน แล้วพระภิกษุจะปลงผมเอาผมทั้งหมดใส่ใบบัวเอาไปลอยน้ำเพื่อเป็นสิริมงคล เมื่อปลงผม เสร็จแล้วก็จะอาบน้ำให้ผู้ที่จะบวชแล้วทาขมิ้นตามความเหมาะสม แล้วแต่งกายด้วยชุดนาคประกอบด้วย ผ้านุ่งหางกระรอก นุ่งอย่างนุ่งสบงพระ คาดเอวด้วยด้ายเช็ดเล็ก ๆ ๑ เช็ดแล้วเช็ดขี้ผึ้งด้วยผ้า ขาวม้าใหม่ ทำนองเดียวกับอังสะ บางท้องถิ่นอาจจะให้นุ่งห่มด้วยผ้าขาวก็มีแต่ปัจจุบันนิยมแต่งกาย ด้วยชุดนาคที่เป็นเสื้อครุยสีขาว แล้วสวมลอมพอกก็มีจากนั้นก็แห่มายังบ้านเพื่อประกอบ พิธีกรรมในขั้นต่อไป การแห่มาจะนิยมนำขมิ้นโรยโรยประกอบด้วย ปี ซอ กลอง ฉาบ วงมโหรี ๑ วง มีผู้เล่นประมาณ ๕-๘ คน

๔. การลานาค ในช่วงบ่าย มักนายจะพานาคไปลาเพื่อขอขมาชาวบ้านทั้งหมู่บ้านเป็นคุ้ม ๆ ซึ่งเริ่มจากการขอขมาบิดามารดาก่อน แล้วแห่ไปตามคุ้มบ้านต่าง ๆ เมื่อถึงคุ้มบ้านใดก็จะทำพิธีลานาค เจ้าของบ้านจะปูเสื่อบริเวณลานบ้าน ทายกจะวางพานขอขมานาคนั่งคุกเข่าประนมมือถือกรวย พระต่อหน้าผู้อาวุโส มักนายจะนำกล่าวคำขอขมา เสร็จแล้วนาคกราบ ๓ ครั้ง ผู้อาวุโสจะวางเงิน เพื่อรับการขอขมา ในพานมากน้อยแล้วแต่ศรัทธาเป็นเสร็จพิธีการลานาค ก็จะแห่แหนไปลานาค ในคุ้มบ้านอื่นต่อไป จนกว่าจะลาครบทั้งหมู่บ้านก็เป็นเวลาเย็นพอดี

๕. พิธีอาบน้ำให้นาค เมื่อพิธีลานาคเสร็จก็จะมีการอาบน้ำนาคด้วยน้ำมัน น้ำหอม แล้วแต่งกายนาคชุดเดิม จัดข้าวปลาอาหารให้นาครับประทาน ช่วงนี้แขกอาวุโสที่ได้รับเชิญจะมาร่วมพิธี เรียกขวัญนาคต่อไป

๖. พิธีเรียกขวัญนาค จะต้องมีบายศรี๗ ชั้น หรือบายศรีปากชามก็ได้ ภายในบายศรี ประกอบด้วย ขนมชนิดต่าง ๆ เช่น นางเล็ด ฝักบัว ข้าวต้มมัด ข้าวสุก กล้วย มะพร้าว ไข่ต้ม ซึ่งจะใส่บายศรีให้เหมาะสมแล้วใช้ยอดตอง ๓ ยอดมาโอบบายศรีแล้วใช้ผ้าขาวคลุมบายศรีอีกครั้งหนึ่ง พิธีเรียกขวัญนาคเริ่มพิธีด้วยหมอเรียกขวัญ บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่จะนั่งล้อมวง และมีขันตอง ดังนี้

การเรียกขวัญ หมอเรียกขวัญ จะยกครูด้วยกรวยครู เสร็จแล้วจะเรียก ขวัญนาคด้วยบทร้อยกรองที่กล่าวถึง การกำเนิด จนกระทั่งมาเป็นนาคด้วย ท่วงทำนองที่ไพเราะเนื้อหาของบทเรียกขวัญ จะกล่าวถึงบิดามารดา ผู้ให้กำเนิด และ เลี้ยงดู หมอเรียกขวัญที่มีความสามารถ จะทำให้นาคซาบซึ้งนาคบางรายรำไห้ เพราะความตื้นตันก็มีเมื่อเรียกขวัญนาค จนต่อนหนึ่ง ก็จะประโคมดนตรีจนครบ ๓ ครั้ง

การเวียนเทียน เมื่อเรียกขวัญนาคเสร็จหมอเรียกขวัญก็จะเปิดผ้าคลุมบายศรีแล้วเบิกแว่น เวียนเทียนจากซ้ายไปขวา เริ่มจากบิดามารดาจนครบ ๓ รอบ การป้อนอาหารและขนม เริ่มจากให้นาคดื่มน้ำมะพร้าวอ่อนแทนน้ำใจอันบริสุทธิ์ของพ่อแม่ ที่มีต่อลูกจากนั้นข้าวและไข่ ซึ่งเป็นตัวแทนถึงอาหารอันประณีต นับเป็นการให้อาหารครั้งสุดท้ายจาก พ่อแม่ เพราะเมื่ออุปสมบทแล้วก็จะป็นสาธารณบุคคลที่สามารถรับถวายอาหารจากพุทธศาสนิกชนได้ จากนั้นให้นาคเสี่ยงทายหยิบขนมและผลไม้ในบายศรีมารับประทานเป็นการเสี่ยงทายว่าจะเป็น อย่างไรเมื่ออุปสมบทแล้ว เช่น จับได้ขนมนางเล็ด จะบวชได้ไม่นานเพราะขนมเล็ดกรอบ ถ้าจับได้ ข้าวต้มมัดจะมีใจคอหนักแน่นยึดมั่นในศาสนา ถ้าจับได้กล้วยก็ทำนายว่าจะเป็นพระนักเทศน์ที่มี น้ำเสียงอ่อนหวาน เป็นต้น ซึ่งการเสี่ยงทายนี้เป็นความเชื่อของชาวบ้านตามที่เล่าต่อ ๆ กันมาเท่านั้น และเป็นขั้นตอนที่ผู้อยู่ในพิธี จะได้เล่าต่อ ๆ กันว่านาค เสี่ยงทายได้อะไร เมื่อนาครับประทานขนมและผลไม้ เสร็จแล้วก็ป็นเสร็จพิธีการเรียก ขวัญนาค จากนั้นจะมีการงัน (ฉลอง) ด้วยเพลงมหรสพ เช่น ลิเก หรือภาพยนตร์ก็ได้

๗. พิธีอุปสมบท เจ้าภาพเมื่อเตรียมอาหารเพื่อนำไปถวายพระและเลี้ยงแขกที่วัด เรียบร้อยแล้วก็ทำพิธีสงฆ์ให้นาคอีกครั้ง ก่อนออกจากบ้านมัคนายกจะพานาคออกจากบ้านแล้วเดินทาง ไปวัด เมื่อถึงวัดบรรดาญาติมิตรจะแห่นาคเวียนขวารอบอุโบสถ ๓ รอบ แล้วนาคโปรยทานทำ พิธีวันทาหน้าอุโบสถ เข้าโบสถ์ซึ่งบิดามารดา ญาติจะเกาะชายผ้าห่มนาคเข้าโบสถ์ แล้วประกอบ พิธีอุปสมบท ตามประเพณีการอุปสมบทที่เป็นพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นแบบเดียวกัน ทั่วประเทศ เมื่ออุปสมบทเป็นพระภิกษุแล้วจะออกมาโปรดญาติที่หน้าอุโบสถ บิดามารดา ญาติมิตร จะถวายจตุปัจจัยไทยธรรมให้พระบวชใหม่เป็นเสร็จพิธี

28

๘. การลาสิกขา เมื่อภิกษุใดประสงค์จะลาสิกขาก็ต้องหาฤกษ์ลาสิกขาแล้วจะต้องอยู่ที่วัด ๓ วัน เพื่อทำความสะอาดห้องพัก ห้องน้ำ-ห้องส้วม บริเวนกุฏิและลานวัดในวันที่ ๓ ต้องไปทำพิธี ล้างเท้าให้ผู้อาวุโสในหมู่บ้านและขอพรจากท่านจนครบทั้งหมู่บ้าน เช้าวันรุ่งขึ้นก็สามารถกลับไปบ้าน ประกอบอาชีพของตนต่อไป

7.4.7 ประเพณีแต่งงาน

การแต่งงาน เป็นประเพณีที่สำคัญสำหรับวิถีชีวิตไทย เพราะเป็นการบ่งบอกว่าผู้ที่แต่งงานนั้นมีความ เป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความรับผิดชอบมากขึ้น และพร้อมที่จะเป็นครอบครัว รับผิดชอบชีวิตอีกหลายคน เพิ่มขึ้นนอกจากชีวิตของตนเอง และยังได้ทำหน้าที่ แสดงความสามารถตามบทบาทของตนเองในฐานะ หัวหน้าของครอบครัว ดังนั้น การแต่งงานตามทัศนะ ของผู้เขียนนั้นย่อม หมายถึง การที่ชายหญิงของไทย มีความรักใคร่ต่อกันจนสุขเกษม มีความเห็นอกเห็นใจกัน และพร้อมที่จะดำเนินชีวิตร่วมกันเป็นครอบครัว อย่างสามัคคีปรองดอง จึงจำเป็นต้องแต่งงานกัน หรือบางที

อาจจะกล่าวได้ว่าการแต่งงานนั้นเป็นการบำบัดความต้องการทางเพศของมนุษย์ก็ได้แต่ให้เป็นไป ตามประเพณีของสังคม มีผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายยอมรับและสังคมต้องรับรู้ด้วยเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ ประเพณีการแต่งงานจึงจำเป็นต้องจัดให้มีพิธีกรรมตามขั้นตอนของประเพณีไทย เริ่มตั้งแต่ การทาบทาม สู่ขอ หมั้น และแต่งงาน พิธีการแต่งงานนี้ถ้าจะให้ถูกต้องเหมาะสม จะต้องประกอบพิธี ทางศาสนาด้วยในตอนเช้า และอีกพิธีก็คือจะต้องจดทะเบียนแต่งงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็ถือว่า การแต่งงานนั้นถูกต้องสมบูรณ์ ส่วนจะทำพิธีหลังน้ำพระพุทธรณ์และประสาทพรนั้นจะกระทำ ตอนเย็นและเลี้ยงรับรองแขกผู้มีเกียรติไปพร้อมกันหลังจากหลังน้ำพระพุทธรณ์และประสาทพรแล้ว หรือจะทำให้เสร็จภายในภาคเช้าเลยก็ได้จะเป็นการประหยัดทั้งเวลาและเงิน ไม่เป็นการตำน้ำพริก ละลายแม่น้ำ การที่จะเลี้ยงรับรองแขกจะกระทำที่บ้านหรือโรงแรม สโมสรที่ใดที่หนึ่งก็ได้ขึ้นอยู่กับ ฐานะทางเศรษฐกิจของคู่บ่าวสาวและเจ้าภาพของทั้งสองฝ่าย

เงื่อนไขการแต่งงาน การแต่งงานจะต้องมีกฎเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑. การแต่งงานจะทำได้ต่อเมื่อชายและหญิงมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์แล้ว แต่ในกรณี ที่มีเหตุสมควร ศาลอาจอนุญาตให้ทำการแต่งงานก่อนนั้นได้
๒. การแต่งงานจะกระทำมิได้ถ้าชายหรือหญิงเป็นบุคคลวิกลจริต หรือเป็นบุคคล ซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
๓. ชายหญิงซึ่งเป็นญาติสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมาก็ดีเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดาที่ดีจะแต่งงานกันไม่ได้โดยให้ถือความเป็นญาติตามสายโลหิต ไม่คำนึงว่า จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
๔. ผู้รับบุตรบุญธรรมและบุตรบุญธรรมจะแต่งงานกัน
๕. ชายหรือหญิงจะทำการแต่งงานในขณะที่ตนมีคู่แต่งงานอยู่ไม่ได้
๖. หญิงที่สามีตายหรือที่การแต่งงานสิ้นสุดลงด้วยประการอื่น จะทำการแต่งงานใหม่ได้ ต่อเมื่อการสิ้นสุดแห่งการแต่งงานได้ผ่านพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่า ๓๑๐ วัน หรือคลอดบุตรแล้ว ในระหว่างนั้น หรือแต่งงานกับคู่คนเดิม หรือได้มีใบรับรองของแพทย์ ประกาศนียบัตร หรือปริญญาบัตร ระบุไว้ว่าไม่มีครรภ์ตลอดจนมีคำสั่งของศาลให้ทำการแต่งงานได้
๗. เงื่อนไขเกี่ยวกับความยินยอมของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การให้ความยินยอม ให้ทำการแต่งงานกระทำได้แต่จะต้องมีการลงลายมือชื่อในทะเบียนขณะจดทะเบียนสมรส และ ผู้ปกครองจะต้องทำเป็นหนังสือแสดงความยินยอม โดยระบุชื่อผู้แต่งงานและผู้ปกครองทั้งสองฝ่าย และลงลายมือชื่อของผู้ให้ความยินยอมด้วย สุดท้ายถ้าหากมีเหตุที่จำเป็นจะให้ความยินยอมด้วย วาจาต่อหน้าพยานอย่างน้อย ๒ คนก็ได้ความยินยอมนั้นเมื่อเซ็นให้แล้วถอนไม่ได้
๘. การแต่งงานตามประมวลกฎหมายนี้จะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้จดทะเบียนแต่งงานแล้ว เท่านั้น

การหาฤกษ์

หนุ่มสาวที่รักใคร่ชอบพอกันจนกระทั่งตัดสินใจเข้าสู่พิธีแต่งงาน แต่ก่อนจะเข้าสู่พิธี แต่งงานจำเป็นจะต้องหาฤกษ์ยามเพื่อเป็นสิริมงคลแก่คู่บ่าวสาว ดังนั้น ญาติผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่าย จะต้องเอาวัน เดือน ปีไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางดวงชะตา หรือไปให้โหรดูว่าจะเหมาะสมกันหรือไม่ อยู่ด้วยกันแล้วจะเจริญรุ่งเรืองหรือเสื่อมโทรม เมื่อเห็นว่าเป็นคู่ที่ไปกันได้หรือมีความเหมาะสมกัน ก็จะหาฤกษ์ที่จะให้คู่บ่าวสาวอยู่ด้วยกันอย่างเจริญรุ่งเรืองตลอดไป โดยหาฤกษ์วันเวลา

ที่ยกชั้นหมาก ฤษัษหมั้น ฤษัษรดน้ำสังข์และส่งตัวคู่บ่าวสาวไว้เรียบร้อย เพื่อสะดวกในการดำเนินงานตามพิธีการ และเป็นสิริมงคลแก่คู่บ่าวสาว เพื่อให้ครองคู่กันตลอดชั่วชีวิต ถือไม้เท้ายอดทองตะบองยอดเพชร ส่วนมากมักจะแต่งงานในเดือนคู่ เพื่อจะได้อยู่คู่เคียงกันตลอดไปนั่นเอง ยกเว้นเดือน ๑๒ จะไม่นิยม แต่งงานกันในเดือนนี้ เพราะเป็นเดือนที่สุนัขมันติดสัดกัน และถ้าเป็นข้างขึ้นถือว่าดีกว่าข้างแรม เพื่อให้ชีวิตจะได้เจริญรุ่งเรืองสว่างไสว แต่บางทีก็จะแต่งงานกันในเดือน ๙ ถือเคล็ดถึงความก้าวหน้า และเดือนที่นิยมแต่งงานกันมากที่สุดก็คือเดือน ๖ เพราะเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน อาจเป็นเพราะบรรยากาศ ช่วยเป็นใจมากกว่าในฤดูอื่น และเป็นต้นฤดูทำการเพาะปลูกของคนไทย ซึ่งหนุ่มสาวจะได้เริ่มต้นชีวิตใหม่โดยการสร้างฐานะร่วมกัน

การเตรียมขันหมาก

ขันหมากเป็นสิ่งจำเป็นในพิธีการแต่งงาน ซึ่งฝ่ายชายจะต้องเตรียมมา โดยจัดเป็นขบวนแห่ มาบ้านฝ่ายหญิงในวันพิธีที่จัดงานในช่วงเช้า แล้วแต่ฤกษ์จะเป็นเวลาใดหรืออาจจะใช้ฤกษ์สะดวก ซึ่งปัจจุบันจะไม่เคร่งครัดนัก ขันหมากที่ฝ่ายชายจะเตรียมมาแห่ขันหมากนั้น ประกอบไปด้วย สิ่งต่อไปนี้

๑. ขันหมากเอก จะ จัดเป็น ขันเดียวหรือ ขันคู่แล้วแต่ ป ระเพณีนิยมของแต่ละท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีขัน ใส่หมากพลูขันใส่เงินทองหรือสินสอด และขันใส่สิ่งของ อันเป็นมงคล เช่น ถั่วงา ข้าวเปลือก ใบเงิน ใบทอง ดอกรัก ดอกบานไม่รู้โรย ดอกดาวเรือง ดอกกุหลาบ ฯลฯ ส่วนใหญ่จะดูความหมายที่เป็นมงคลและนิยมจัดเป็นคู่ จะทำให้ดูสวยงามและเป็นมงคลโดยถือเคล็ดจากคำว่า “คู่” นั่นเอง

๒. ขันหมากโท ได้แก่ พวกของที่ใช้เป็นอาหารและขนม รวมทั้งบริวารขันหมากอื่น ๆ เช่น เหล้า ดันกล้วย ตันอ้อย นิยมจัดเป็นคู่ ๆ เช่นเดียวกัน มีการนำกระดาสีแดงมาประดับตกแต่งให้สวยงาม แต่ประเพณีบางแห่งก็จะไม่นำอาหาร ซึ่งอาจจะเป็นหมูสามชั้นและขนมที่ใช้ในงานแต่งงาน เพราะถือความสะดวกจะไม่เคร่งนัก แต่ที่ขาดไม่ได้คือ เหล้า ดันกล้วย และตันอ้อย ในวันแต่งงาน เจ้าบ่าวและเพื่อนพร้อมขบวนขันหมากจะไปถึงบ้านเจ้าสาว เมื่อไปถึงจะพบกับการกั้นประตูตามประเพณี โดยฝ่ายหญิงจะจัดญาติลูกหลาน หรือเพื่อนเจ้าสาวมากั้นเป็นด่านประตู ๔ ด่าน มีประตูเงิน ประตูทองอย่างละคู่ หรือจะใช้เพียง ๒ ประตูก็ได้ โดยใช้เข็มขัดเงินและสายสร้อยทองคำกั้น จะมีผู้กล่าวนำซักถามกันตามประเพณีจึงจะปล่อยเจ้าบ่าวและขบวนขันหมากให้ผ่านด่านประตูเข้าไป สุดท้ายก่อนจะเข้าไปในบ้านหรือขึ้นบันไดบ้านก็จะมีเด็ก ๒ คน ที่ฝ่ายหญิงจัดไว้ให้พรมน้ำที่เท้าเจ้าบ่าว แล้วเจ้าบ่าวจะต้องจ่ายเงินให้ด่านประตูทุกด่านจนกระทั่งถึงการพรมน้ำที่เท้าเป็นอันเสร็จพิธีขบวน การแห่ขันหมาก เมื่อเข้าไปในบ้านเจ้าสาวก็จะมีการรับขันหมากตามประเพณีฝ่ายเจ้าสาวจะต้องจ่าย ให้คนที่อุ้มขันหมากเอกและขันหมากโทด้วย แต่เน้นให้เงินขันหมากเอกมากกว่า

พิธีรดน้ำ

พิธีรดน้ำนี้อาจจะทำได้หลายกรณี แล้วแต่ความสะดวกและความเหมาะสมของ ทั้งสองฝ่าย จะทำพิธีรดน้ำในตอนเช้าหลังจาก ทำพิธีทางศาสนาแล้ว โดยรดเฉพาะญาติผู้ใหญ่ ที่เคารพนับถือจริง ๆ จะมีจำนวนไม่มากนัก หลังจากนั้นก็เลี้ยงแขกที่มาในงานก็เสร็จพิธี หรือจะทำพิธีรดน้ำในตอนเย็นเพื่อเป็นการให้ ความสะดวกแก่แขกที่มาในงาน เพราะส่วนใหญ่ ต้องทำงานและต้องเผื่อการเดินทางด้วย ถ้าอยู่ในกรุงเทพฯ รถติดมาก อยู่ต่างจังหวัดก็ไม่มีปัญหา คู่บ่าวสาวควรจะไปถึงสถานที่ประกอบพิธีก่อนเวลาพอสมควร

พิธีรดน้ำจะต้องมีโต๊ะหมู่บูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล ปกติจะอยู่ทางขวาของเจ้าบ่าว เมื่อถึงฤกษ์ที่กำหนด คู่บ่าวสาวจะเข้าไปในห้องพิธีพร้อมเพื่อนเจ้าบ่าวเจ้าสาวฝ่ายละ ๒ คน จะมีญาติผู้ใหญ่ของฝ่ายเจ้าสาวนำคู่บ่าวสาวไปจุดเทียนชัย ปักธูป และกราบพระที่โต๊ะหมู่บูชา แล้วญาติผู้ใหญ่ก็จะพาคู่บ่าวสาวไปนั่งบนตั่ง ที่จัดไว้วางแขนลงบนหมอน ยืนมือออกไป พนมตรงขึ้นรองน้ำ โดยหญิงนั่งทางซ้าย ชายนั่ง ทางขวา ต่อจากนั้นจะให้ประธานในพิธีสวมพวงมาลัย สวมมงคลแฝดลงบนศีรษะของคู่บ่าวสาว เจิมหน้าผากของคู่บ่าวสาวแล้วหลังน้ำสังข์ต่อจากนั้นจึงเชิญแขกผู้มีเกียรติคนอื่น ๆ รดน้ำตามลำดับอาวุโส เสร็จจากการรดน้ำสังข์แล้วเจ้าภาพ จะปลดมงคลแฝดเอง หรือจะเชิญประธานหรือผู้อาวุโสคนใดปลดก็ได้แล้วมอบให้คู่บ่าวสาวเพื่อนำไป เก็บไว้บนหัวเตียงนอนของตน หลังจากเสร็จพิธีรดน้ำสังข์หรือหลังน้ำพระพุทธรูปและประสาทร แล้วก็มีการเล่นฉลองพิธีแต่งงาน สำหรับญาติและแขกที่มาร่วมงานก็เสร็จพิธีแล้วรอฤกษ์ ส่งตัวเจ้าสาวให้เจ้าบ่าว ทั้งนี้จะมีพิธีบ้างเล็กน้อยตามประเพณีของตน เพื่อให้ญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือพาเจ้าสาวส่งให้แก่เจ้าบ่าว พร้อมกับบอกรับเจ้าสาวให้เคารพนับถือยำเกรง ซื่อสัตย์ ต่อสามีและบอกรับเจ้าบ่าวให้รักใคร่ เลี้ยงดู ซื่อสัตย์ต่อภรรยา และปฏิบัติต่อภรรยาอย่างเหมาะสม กับหน้าที่ของสามีที่ดีแล้วเจ้าบ่าวเจ้าสาวจะกราบผู้ใหญ่ อาจจะมีพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายให้โอวาท ต่อไป เจ้าบ่าวก็จะกราบพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายก็เสร็จพิธีทุกคนจะออกจากห้องหอให้เจ้าบ่าวเจ้าสาว อยู่กันตามลำพังจะได้พักผ่อนเพราะเหนื่อยในงานพิธีมามากแล้ว

ประเภทของการแต่งงาน

มีท่านผู้รู้หลายท่านได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการแต่งงานไว้ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ด้วยกัน คือ วิวาหมงคลกับอาวามงคล แต่สภาพของสังคมไทยปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปมาก รวมทั้งจิตใจของคนด้วย มักจะยึดตนเองหรือความพึงพอใจของตนเป็นหลักมากกว่าจะยึดถือส่วนรวม เป็นหลัก จึงเกิดความเห็นแก่ตัวตามมา เป็นเหตุให้สังคมไทยวุ่นวายอยู่ในปัจจุบันนี้

๑. วิวาหมงคล เป็นการกระทำพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยที่แท้จริง โดยทำพิธีกันที่บ้าน ของฝ่ายหญิง และเมื่อพิธีแต่งงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายชายจะไปอยู่บ้านของฝ่ายหญิงโดยอยู่ร่วม กับพ่อตาแม่ยาย ซึ่งเป็นประเพณีที่นิยมกันมากในชนบท หรือผู้ที่นิยมประเพณีตามแบบเก่า หรือ มีความคิดแบบเก่าที่เห็นว่าดีงาม ไม่เป็นที่ครหาของสังคม แต่ถ้าเป็นคนรุ่นใหม่หนุ่มสาวที่มี การศึกษาและเป็นคนรุ่นใหม่จะไม่นิยมวิวาหมงคลนี้เพราะต้องการอิสระ จะไม่อยู่ร่วมกับบิดามารดา ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต้องการเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้นำครอบครัวอย่างแท้จริง จะมีความภูมิใจ มากกว่าอาศัยพ่อแม่อยู่ ด้วยเหตุนี้ สังคมไทยในสมัยปัจจุบันจึงนิยมอยู่กันเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว มากกว่าครอบครัวขยาย

๒. อาวามงคล เป็นการกระทำพิธีแต่งงานตามแบบประเพณีจีนหรืออินเดีย สำหรับ คนไทยก็ยังนิยมกระทำพิธีแต่งงานแบบอาวามงคลอยู่บ้าง ซึ่งการแต่งงานแบบนี้ผู้หญิงจะต้องไปทำ พิธีแต่งงานที่บ้านของฝ่ายชาย และเมื่อทำพิธีแต่งงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายหญิงจะต้องเข้าไปอยู่ บ้านของฝ่ายชายโดยอยู่ร่วมกับพ่อแม่ของฝ่ายชาย ซึ่งการแต่งงานประเภทนี้หญิงไทยไม่ค่อยชอบ เพราะไม่อิสระ ไม่เหมือนอยู่กับพ่อแม่ของตนเอง แต่บางกรณีอาจชอบ ถ้าดูความจำเป็นความเหมาะสม ของสังคม โดยที่ฝ่ายชายมีความร่ำรวย มีเกียรติชื่อเสียงในสังคม ประกอบกับครอบครัวฝ่ายหญิงฐานะทางบ้านไม่ค่อยร่ำรวยนัก ก็จำเป็นหรือยินดีจะมาอยู่บ้านฝ่ายชาย หากพ่อแม่ฝ่ายชายรักใคร่ ไม่รังเกียจ และไม่มีสมาชิกญาติพี่น้องหลายคน

วิวาทหะมงคล เป็นพิธีแต่งงานที่ไม่มีพิธีรีตอง อาศัยความรัก ความเข้าใจ และความพอใจของทั้ง ๒ คน จึงตัดสินใจร่วมชีวิตกัน ไม่จำเป็นที่จะต้องทำพิธีแต่งงานที่บ้านฝ่ายใด พิธีแต่งงานแบบนี้จะเกิดจากพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายไม่ชอบซึ่งกันและกัน มีความขัดแย้งกัน หรือตกลงกันไม่ได้แต่ทั้ง ๒ คนรักใคร่กัน จึงจำเป็นต้องพากันหนีไปหาความสุขและสร้าง ครอบครัวของตนเองใหม่ ไม่อยู่กับฝ่ายใดทั้งสิ้น เมื่อมีลูกแล้วค่อยพาครอบครัวมาราบขอขมาจากพ่อแม่ของทั้งสองฝ่าย ถ้าพ่อแม่เห็นว่าทั้งฝ่ายหญิงชายรักใคร่กันดีเป็นครอบครัวที่อบอุ่น ก็มักจะอภัยให้ลูกเสมอ การแต่งงานประเภทนี้ถ้ามองตามประเพณีไทยก็ไม่เหมาะสมนัก เพราะ ขัดกับประเพณีที่ดั่งาม พ่อแม่และสังคมไทย

31

ยอมรับยาก หากมองมุมกลับก็เป็นการแต่งงาน ที่เรียบง่ายไม่ต้องมีพิธียุ่งยากนัก และเป็นการประหยัดทุกอย่าง แต่ต้องจดทะเบียนแต่งงานกันถูกต้อง ตามกฎหมาย ซึ่งจะเป็นวิธีที่ดีกว่าค่านิยมแบบใหม่ที่เป็นแบบการทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน หากไม่ชอบหรือไปด้วยกันไม่ได้ก็แยกทางกัน โดยไม่มีข้อผูกมัดแต่อย่างใด การแต่งงานในรูปแบบ ที่ ๓ นี้ก็มีผู้นิยมกระทำกันอยู่บ้าง และบางคู่ก็ไม่ได้หนีพ่อแม่ไปอยู่ด้วยกัน หากแต่ไปใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน โดยไม่บอกพ่อแม่แต่จดทะเบียนแต่งงานกันถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ

7.4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตตำบลไทยบุรี

ลำดับ	หมู่บ้าน	ชื่อภูมิปัญญา	รายละเอียดภูมิปัญญา	อัตลักษณ์
1	ประตู่ช้างออก	หมอดินอาสา นายประจวบ บุญณะแก้ว	- ปุ๋ยหมัก - ปุ๋ยน้ำ - ผลผลิตจากการใช้ปุ๋ยที่ทำเอง	แบ่งปัน เอื้อเฟื้อ
2	บ้านในหัน	แพทย์แผนไทย นายณัฐพล มีพวงมาก	- รักษาอาการของโรคโดยยาสมุนไพร	ความเชื่อ
3	บ้านไม้มูก	หมอบีบนวด นายบุญส่ง ทิศคงทอง (หมอส่ง)	- วินิจฉัยอาการเกี่ยวกับเส้นและกระดูก ใช้วิธีการบีบ นวด ควบคู่กับการประคบยาสมุนไพร	ความเชื่อ
4	บ้านโคกเหล็ก	กลองยาว นายสายัณห์ พันธมาศ	- การแสดงกลองยาวในงานต่างๆ	
5	บ้านประตู่ช้างตก	เครื่องแกงจำเแคว็ด นางอารีย์ คงยืน	- ทำเครื่องแกงชนิดต่างๆจำหน่าย	รสชาติเผ็ดร้อนและมีความสะอาด
6	บ้านลุ่มนา	แพทย์แผนไทย ยาริดสีดวง นายสุวิทย์ แก้วกลาง	- ยารักษาริดสีดวงทวาร	ผู้ป่วยหายทุกราย

7	บ้านต้นกะท้อน	นางอารีย์ แซ่เซี่ยน	-ผลิตภัณฑ์จักรสานจากตอกพลาสติก	ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น ตะกร้า กระเป๋า
8	บ้านลุ่มนา	แพทย์แผนไทย นางยุพา สุธรรัก (หมดเขต)	-ปีบνωดเพื่อรักษาอาการ ป่วยอัมพฤก อัมพาต -จับเส้น	ความเชื่อ

32

7.5 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ในพื้นที่ตำบลไทยบุรีไม่มีสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกที่วางจำหน่าย ถ้าหากเป็นสินค้าที่เป็นฝีมือของชาวบ้านในชุมชน เช่น ข้าวหลาม ยาเส้น และ ผลิตภัณฑ์จักรสานจากตอกพลาสติก

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.๑ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

- มีลำคลอง จำนวน 9 สาย

ที่	ชื่อลำคลอง	หมู่ที่	กว้าง (เมตร)	ยาว (เมตร)	ลึก (เมตร)	รายละเอียดอื่น ๆ
1	คลองท่าเปรง	4,7,5,1	22	7,000	3	อัตราการไหลเฉลี่ย 20-25 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ความลึกเฉลี่ยน้ำในฤดูแล้ง 1 เมตร
2	คลองผุดหรือคลองคูถนน	4,7,5,1	30	7,000	3	อัตราการไหลเฉลี่ย 20-25 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ความลึกเฉลี่ยน้ำในฤดูแล้ง 1 เมตร
3	คลองวังข่อย	1	2	1,300	1.5	อัตราการไหลเฉลี่ย 10-15 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที
4	คลองในหัน	4	3	1,000	2.5	อัตราการไหลเฉลี่ย 10-15 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ความลึกเฉลี่ยในฤดูแล้ง 1 เมตร

5	คลองบ้านหารหรือ คลองขุดหรือทำจีน	7,5,9	3	5,000	2	อัตราการไหลเฉลี่ย 10-15 ลูกบาศก์เมตร ต่อวินาที ความลึกเฉลี่ยในฤดูแล้ง 0.5 เมตร
6	คลองใสอิฐหรือ คลองเรือหรือศาลา น้ำหรือคลองปลัก แร่	7,5,9,2, 10,3	4	6,000	2.5	อัตราการไหลเฉลี่ย 10-15 ลูกบาศก์เมตร ความลึกเฉลี่ยในฤดูแล้ง 1 เมตร
7	คลองหว่าหรือ คลองวังแร่	7,4	3	4,000	2.5	อัตราการไหลเฉลี่ย 25-30 ลูกบาศก์เมตร ความลึกเฉลี่ยในฤดูแล้ง 1 เมตร
8	คลองโกหรือคลอง หาดทรายขาว	6,2	3	3,000	2.5	อัตราการไหลเฉลี่ย 25-30 ลูกบาศก์เมตร ต่อวินาที ความลึกเฉลี่ยน้ำในฤดูแล้ง 1 เมตร
9	คลองยาวหรือคลอง วังเปียหรือคลองปุด	8,6,2, 10,3	22	6,000	2.5	อัตราการไหลเฉลี่ย 25-30 ลูกบาศก์เมตร ต่อวินาที ความลึกเฉลี่ยน้ำในฤดูแล้ง 1 เมตร

หนองน้ำ สระน้ำ จำนวน 3 สาย

1. หนองน้ำบ้านหาร หมู่ที่ 7
2. สระน้ำ ซอย 8 หมู่ที่ 8
3. สระน้ำ ซอย 10 หมู่ที่ 8

- มีระบบชลประทาน หรือ ฝายส่งน้ำ ภายในตำบลไทยบุรี แยกเป็นสามสาย ดังนี้

1. ชลประทานสายใหญ่ขวา ไหลผ่านหมู่ที่ 4 , 7 , 5,1
2. ชลประทานสายใหญ่ฝั่งขวา 1ข-1ข ไหลผ่าน หมู่ที่ 7 , 5 , 9 , 10 , 3
3. ชลประทานสายใหญ่ฝั่งขวา 2ข-1ข ไหลผ่าน หมู่ที่ 7, 5 , 9 , 2 , 10 , 3

แล้ว สาย 1ข-1ข-1ข สายใหญ่ฝั่งซ้าย หมู่ที่ 1 ไหลผ่าน หมู่ที่ 1